

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Nov start za letošnje delo Še za 11 do 12 odstotkov več kot lani

Minulo sredo, 6. tega meseca, sta oba zbora Ljudske skupščine LRS na skupni seji pod predsedstvom Mihe Marinka sprejela resolucijo o gospodarskem razvoju v LRS Sloveniji za leto 1962.

V imenu IS je predlog resolucije obrazložil Tone Bole in med drugim dejal: »Resolucija o gospodarskem razvoju naše republike predvideva, naj bi sprito danih pogojev in možnosti ter v skladu z osnovnimi smernicami zveznega družbenega plana povečali skupni družbeni proizvod za 11-12 odstotkov. Nadalje je predvideno, naj bi povečali obseg izvoza za okoli 18 odstotkov, storilnosti dela v gospodarstvu družbenega sektorja - merjeno z delovanjem družbenega proizvoda na zaposlenega - pa za okoli 8-9 odstotkov. Sodim, da bo realnost tako zastavljenih gospodarskih gibanj zagotovljena samo tedaj, če se bo opirala na maksimalno mobilizacijo vseh naših proizvodnih zmogljivosti, in optimalna prizadevanja vseh družbenih organizacij, državnih organov in komun, predvsem pa delovnih kolektivov in njihovih organov upravljanja.«

V razpravi o nadaljnjem gospodarskem razvoju je sodelovalo 9

ljudskih poslancev, od teh nobeden z Gorenjske. IS je sprejel vse amandmaje skupščinskih odborov.

Popoldne se je nadaljevala skupna seja, ko je Matija Maležič razložil predlog zakona o proračunu LRS v skupnem znesku 19 milijard in 570 milijonov ter o udeležbi okrajev v skupnih virih dohodkov.

Na ločenih sejah sta oba zbora LS sprejela še vrsto odlokov in zakonov. Med drugim: o določitvi dela stanovanskega prispevka za sklad LRS za zidanje stanovanskih hiš, o posebnem obveznem rezervnem skladu, o posebnem rezervnem skladu, o posebnem rezervnem skladu pri splošni gospodarski banki LRS in zakone o republiškem proračunu, o določitvi dela prispevka za stanovansko izgradnjo, ki se vplačuje v sklad za zidanje stanovanskih hiš tiste občine, na katere območju ima sedež izplačevalca delavčevega osebnega dohodka, ter odloka o osnovi in stopnji prispevka v družbene sklade za šolstvo, ki ga plačujejo zasebne obrti, in o delitvi sredstev politično-teritorialnih enot za vzdrževanje, rekonstrukcije in gradnjo javnih cest.

Znanstveno raziskovalno delo v podjetjih

naj postane nenehni spremljevalec proizvodnje

Pretežno večino objektivnih pogojev, ki naj pripomorejo k realizaciji teženj po povečanju proizvodnje, izvozu in delovni storilnosti, v našem gospodarstvu imamo. Pri tem bo osnovni gibalni element nedvomno prav stimulativna delitev dohodka v podjetjih samih, kakor tudi delitev med gospodarskimi organizacijami in družbo. Vse to bo pozitivno vplivalo na povečanje delovne storilnosti in na tej osnovi lahko upravičeno pričakujemo tudi dvig proizvodnje. Predvidevanje, da bo gospodarski potencial prorasel zaradi ekstenzivnega zaposlovanja, je za kranjski okraj še posebej neumestno.

Vendar pa ne smemo pri planiranju - vsaj perspektivnem - pozabljati na znanstveno raziskovalno delo v podjetjih. Vsa dolgo-ročnejša gospodarska predvidevanja morajo nujno upoštevati tudi to postavko. Dosedanje izkušnje so pokazale, da večina gospodarskih organizacij tega še ne pojmuje pravilno. Dosedanje mišljenje in delo pogosto zagovarjajo s tem, da svoje izdelke lahko uveljavljajo na tržišču. Taka politika pa je kratkotrajna, posebno še v času, ko predvidevamo nadaljnji intenzivni gospodarski razvoj. Perspektivna storilnost v podjetjih se lahko zagotovi samo z znanstveno raziskovalnim delom. Delovni kolektivi morajo namreč računati tudi s tem, da se bodo tudi razmere na

tržišču spremenile in da bodo uspevale le tiste gospodarske organizacije, ki bodo imele kvalitetne in s pomočjo najnovjših tehničnih dosežkov izdelane proizvode. To pa bodo uspela le tista podjetja, kjer bo proizvodnja nenehno spremljala tudi znanstveno raziskovalno delo. To je popolnoma logičen pojav v vsakem razvitejšem gospodarstvu.

Vsaj v začetku pa nastopa čisto tehnično vprašanje, kako organizirati znanstveno raziskovalno delo v gospodarskih organizacijah. Republiški gospodarski stro-

kovnjaki menijo, da je pri večjih podjetjih smotno ustanovljati tovarniške raziskovalne centre, medtem ko bi to pri vseh podjetjih - srednjih in manjših - ne bilo racionalno. Zato naj bi prizadeta podjetja proučila možnosti za formiranje skupnih raziskovalnih centrov, predvsem v tistih dejavnostih, kjer do sedaj še niso imeli znanstveno raziskovalnega dela.

Tudi nekatera naša gorenjska podjetja so že pričela z znanstvenim proučevanjem svoje proizvodnje. Tako so na primer pri Loških tovarnah hladilnikov Sk. Loka že pred leti ustanovili znanstveni zavod za hladilno tehniko. Prav tako imajo tudi v kranjski Savi razvojno izobraževalni center. Smotno pa bi bilo, da bi tudi manjša in srednja podjetja sorodne stroke pričela proučevati možnosti za ustanavljanje skupnega raziskovalnega centra. - P.

SANITARNO INSPEKCIJO V USTREZNO OKOLJE

Medtem ko v naših okrajih in občinah razmišljajo o tem, kako bi občinske in sanitarne inspekcije približali strokovnim zdravstvenim zavodom, se na Gorenjskem lahko ponasamo s tem, da je sanitarna inspekcija OLO Kranj že od leta 1959 v sklopu Zavoda za zdravstveno varstvo oziroma v zadnjem času v sklopu Okrajnega zdravstvenega centra. Z OLO je povezana le administrativno. Le taka organizacija sanitarne inspekcije, ki omogoča potrebno sodelovanje z ostalimi zdravstvenimi službami, lahko nudi osnovne pogoje za njeno uspešno delovanje. Občinske sanitarne inspekcije naj bi se v bližnji prihodnosti povežale z občinskimi zdravstvenimi centri, kjer bodo sanitarni tehniki našli tisto strokovno oporo, ki jo pri svojem delu tudi potrebujejo.

Problemi v zvezi z reorganizacijo sanitarne službe so na razpravah ustreznih forumov - pred-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prešernove nagrade in pohvale za leto 1961

Tudi za letošnji slovenski kulturni praznik - ob 113. obletnici smrti dr. Franceta Prešerna - bo ObLO Kranj drevi (sobota, 10. februarja) ob 19. uri v koncertni dvorani Delavskega doma podelil Prešernove nagrade in pohvale. Nagrade za poštivalno delo in uspehe na kulturnem področju bodo prejeli: Prešernov pevski zbor iz Kranja, režiser in igravec Mirko Čegar in akademski slikar Ljubo Ravnikar, oba iz Kranja. - Razen tega bodo podelili tudi 6 pohval. Pohvaljeni so Beno Dežman, Franc Markič, Franc Pibernik, Marjan Robas, Ivanka Sorli in Mila Valenčič.

Sedemnajst let je minilo, kar je tudi v klubu kulturnih delavcev v Kranju. Mirko Čegar je zadnja leta zaposlen v Prešernovem gledališču v Kranju kot režiser. Vsa leta po osvoboditvi je aktivno sodeloval na kulturnem področju, njegova dejavnost pa sega celo v predaprilsko Jugoslavijo. V gledališko dejavnost je vložil mnogo truda in časa tudi kot poklicni igravec. Široko področje njegovega delovanja na kulturnoprosvetnem področju seveda terjajo mnoge nesebične dela, prizadevanja, veliko optimizma in ljubezni. Ljubo Ravnikar, akademski slikar in profesor risanja na osnovni šoli Stane Zagar v Kranju. - Njegovo plodno delo sega že v čase pred drugo svetovno vojno. Njegovo napredno stališče je takrat naletelo na ostro kritiko pri takratnih klerikalnih oblastnikih. Leta 1954 je v Mestnem muzeju v Kranju priredil svojo prvo razstavo. Poslej je razstavljal vsako leto. Slikarska tehnika, v kateri največ ustvarja, je akvarel. Tu je dosegel zavidljivo kvaliteto. Profesor Ravnikar uspešno deluje

lom programa, razen tega pa ima izredne uspehe pri vzgoji podmladka dramske sekcije.

Franc Markič sodeluje pri kranjski godbi na pihala že trideset let. Je discipliniran in vzoren godbenik. Svoje bogate izkušnje rad posreduje ostalim godbenikom.

Franc Pibernik, profesor slovensčine na gimnaziji v Kranju. Predvsem mnogo obeta kot pesnik-likar. Že od njegovi prvi pesniški zbirki »Bregovi ulice« obutimo samostojno in zrelo lirsko pesniško osebnost. Čeprav je v njegovi liriki še mnogo trpkoga občutja, je vendarle polna zvestobe svoji pokrajini, polna koprnenja po življenjski sprostitvi in po življenju v naš čas.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pavšali, avtomobili in perspektive

Pavšali so prava potuha osebnim težnjam in krivična palica proti tistim, ki se zavzemajo za dobro gospodarjenje in ki s poštenim delom dosegajo večje uspehe.

Kritiko v tem smislu je bilo slišati že marsikdaj na raznih sestankih. Kritiki navadno pravijo, da se take nepravilnosti dogajajo takrat, ko občini kar na lepem sredi leta zmanjka denarja. Takrat se spomnijo na obrtnike, na gostišča in druga mala podjetja s pavšalnimi obveznostmi do skupnosti. Po principu: vzemi, kjer je, in daj, kjer ni, navadno takrat povečajo dajatve delovnim kolektivom, ob strani pa pustijo one, ki so znali spretno prikazati »težave« in so ob slabem gospodarjenju in celo ob slabem okoliščanju imeli prazne blagajne. Taki postopki pa so nevzdržni zlasti danes ob uveljavljanju načela nagrajevanja po učinku.

Gornja ocena je vsekakor preostra, toda namenoma tako, da je

problem laže razumljiv. Ze vsa leta, odkar imamo pavšalne dajatve za manjša podjetja, so tem tudi številne kritike, pritožbe, predlogi in pomisleki. Velja pa eno: te obveznosti so bile marsikje samo simbolične. Občine oziroma družba je dajala tem malim podjetjem, zlasti uslužnostni obrti, znatne olajšave. Seveda z namenom, da bi taka podjetja prišla do sredstev za razširjeno reprodukcijo, da bi ustvarila svoje sklade in ob taki gospodarski krepitvi razširjala tudi družbeno upravljanje v teh kolektivih. Toda v večini primerov - z redkimi izjemami - so ta sredstva šla za povišanje osebnih dohodkov. Lepe želje o mehanizaciji, o razvoju in perspektivah teh podjetij so se v nekaterih primerih končale pri osebnem avtomobilu.

Spričo takega stanja sta se v zadnjem času izoblikovali dve možnosti: o prehodu na točen obračun pri vseh teh podjetjih in (Nadaljevanje na 2. strani)

TRŽIČU, 9. FEBRUARJA (M. Z.). - Dopoldne o 9. uri bo v sindikalnem domu v Tržiču odprl razstavo Ob Tedna tiska v Tržiču, ki ga je pripravila komisija za tisk pri Občinskem odboru Socialistične zveze v Tržiču. Razstavo je otvoril predsednik komisije za tisk Edo Roblek ob navzočnosti predsednika ObLO Tržič Lovra Cerarja in drugih predstavnikov javnega in političnega življenja v Tržiču. V okviru Tedna tiska v Tržiču so pripravili tudi obširen program predavanj, ki jih bo organizirala Delavska univerza. Prvo tako predavanje bo v ponedeljek pod naslovom »Od intervjuja do časopisa«. Novinarji »Glasa« bodo predavali po šolah v vsaki občini, razen tega bo »Glas« v petek v Cankarjevem domu priredil »Novinarski večer«, na katerem bodo sodelovali novinarji »Glasa«, humoristi in zabavni orkester. Prvi obiskovalci na razstavi so bili prav šolarji, ki jih vidimo tudi na sliki.

Ali smo zadovoljni s kruhom, ki ga kupujemo

Kar dobimo - vse pojemo

Res je, vse pokupimo in pojemo, kar nam nudijo naši proizvajalci in trgovci prehrabnih artiklov. Toda s tem še ni rečeno, da nam je tudi vse všeč in da ne bi kupili česa boljšega, če bi mogli izbrati. Sicer pa, kaj bi se pritoževali. Lahko izbiramo med najrazličnejšimi vrstami čokolade, keksov, bombonov, pudgov, paštet, kompotov, čajev... Ta vrsta ne gre v podogled, zakaj slej ko prej bi se moral spomniti tudi na naše osnovno živilo - kruh. Dovolj je, da pomislimo na pičlo, bolj ali manj slabo družino črnega in belega kruha ter žemelj (ki jim kvaliteta v dveh dneh ni enaka), pa da se zares razžalostimo. Tistih nekaj mlečnih štručk, zvтков in še nekaterih drugih stvari, ki se po ne vem kakšnem verjetnostnem računu kdaj pa kdaj pojavijo v prodajalnah s kruhom, še ne zadostuje za potrošnikov optimizem.

Kratko rečeno: že leta in leta nam naše pekarske nudijo enak kruh. Mi pa iz leta v leto postavljamo zahtevnejši, zato nam ta kruh ni več všeč. Ni nam všeč, da je ves presušen že takrat, ko ga kupujemo, ker se hitro pokvari, ker ni umešen v taki velikosti, ki bi ustrezala našim potrebam, ker ni od časa do časa ne moremo ustreči svoji želji po mlečnem kruhu, po kruhu za sendviče ali ker ne moremo kupiti kruha, ki bi ostal svež vsaj nekaj dni.

Sicer pa s kruhom niso težave samo na Gorenjskem, ampak jih je skoraj v enaki obliki občutili v vsej naši državi. Zato so tudi ustrezni zvezni organi pripravili obširne analize o pomembnejših vrstah kruha in peciva pri nas in odprli pot k reševanju in končni rešitvi tega perečega problema. Akcija je zelo široka in zato potrošniki upravičeno pričakujejo, da bo omogočila preskrbo s kvalitetnim, raznovrstnim kruhom in pecivom, s katerim se bo ravnalo po vseh higijskih predpisih in ga bo dovolj v vsakem času. Vse to seveda ne bo mogoče doseči v okviru pekarn samih in brez zunanje pomoči. Potrebno bo zgraditi sodobno opremljene obrate, nakupiti ustrezna prevozna sredstva, usposobiti strokovni kader za moderno proizvodnjo in še marsikaj drugega.

O usodi kruha se ne začne odlašati šele v pekarni (mi se res največ jezimo na peko), ampak že v mlinih ali celo na njivi. Pri nas ne pridelujemo samo dobrih sort žita, z uvozom pa tudi ne dobimo vedno žita dobre kvalitete. Razen tega so mnogi naši mlinci že precej odslužili, obenem pa proizvajajo le tri vrste moke in tako takoj postavijo temelje za omejitve tudi pri izbiri kruha in peciva. Na Gorenjskem imamo samo tri vrste mline: »a« Bregu, v Zapažah in v Globokem. V slednjem za široko potrošnjo meljejo le pšenični in koruzni zдроб. Ti mlinci krijejo le majhen del naših potreb, zato smo Gorenjci v glavnem navezani na uvoz iz drugih predelov. Večji skladišči za skladiščenje moke sta le v Kranju in v Lescah.

V našem okraju imamo sedaj 27 pekarn: 18 zasebnih in 9 last družbenega sektorja. Med vsemi temi pekarnami so le 3 nove in kolikor toliko sodobno opremljene. Kruh, ki ga pekarske spečejo, prodajajo v 44 lastnih prodajalnah in v nekaterih špicerijskih trgovinah. V eni prodajalni se mora tako preskrbovati okoli 3000 prebivalcev za ilustracijo naj navedem, da odpade v Beogradu na eno prodajalno 1204 prebivalcev in še za to število prevladuje mnenje, da je občutno previsoko in ne omogoča ugodnih pogojev prodaje.

Zaradi neenotne in nestalne kvalitete moke je za dober kruh eden izmed osnovnih pogojev analiza moke in prilagoditev načina mešanja (predvsem zaradi količine vlage in lepka, ki morajo nihata). Zato bi bili potrebni v skladiščih in pekarnah laboratoriji; v pekarnah pa bi z vsako moko pred izdelavo večjih količin kruha morali umesti tudi poizkusno peko, kar pa menda nikjer ne delajo.

No, kljub ugotovitvam, ki pekarske delno opravičujejo, pa jim lahko tudi marsikaj očitamo. Mogoče to, da nimajo dobrega pregleda nad svojim tržiščem in se tako velikokrat dogaja, da kruha zmanjka. Tudi tiste pekarske, ki delajo v dobrih pogojih, se ne potrudijo, »a bi nudile svojem potrošniku kruh v lepi obliki in v različnih velikostih. Ne utvarjajo se s peko specialnega kruha in peciva. V peči - pripravljene za eno vrsto in velikost kruha, pečemo različne vrste kruha in tako je ena dobra, vse druge pa presušene ali premalo pečene itd.

M. S.

OBRAZI IN POJAVI

Beseda je dala besedo in tako je v zakajeni sobi in udobnih foteljih potekala razprava še dokaj zadovoljivo. Zdjaj pa zdaj je ta ali oni sprostil napete živce s tem, da je v uradni beležnici preizkusil svoje risarske sposobnosti in mimogrede skozi »finančne« načrtnike prešel dneve, ki ga še ločijo od »plačes«. Vse to pa razprave ni motilo, ker so si udeleženci svoje nevarne zadeve dokaj usklajeno izmenjavali. Tako je lahko še vedno pretežna večina obravnavala uradne stvari.

In če smo pokazali že grm, moramo še zajca. Razpravljali so o razpoložljivih denarnih sredstvih. Cim dlje so se vrteli okrog teva perečega vprašanja, tem bolj so kajeni sobi in o preizkušanju slikarskih sposobnosti. Le zaključek se je razlikoval: ni pametno delati računa brez krčmarja in tako tudi dolgo telo. Če bi se radi pokrili s čez glavo, nas zebe v noge. Ker pa to ni prijetno, potegnemo odejo to ni prijetno, potegnemo odejo

In morda tudi predstavnika samoupravnih organov

tudi čez spodnje okontine. Tedaj ravnajo nas potiplje mraz za glavo. Naj si še tako prizadevamo, nekam nas bo prav gotovo zeblo. Zaključek tega sestanka je izzvenen torej v soglasju: denarja prijetno manjkje. V svoj žep bodo morala seči tudi podjetja. Treba je sestaviti razdelilni ključ in le tako bo-

mo lahko podaljšali odejo. To pa so preložili za drugo sejo. Pribodnja seja je prav tako potekala v (od cigaretnega dima) zakaženi sobi in v preizkušanju slikarskih sposobnosti. Le zaključek se je razlikoval: ni pametno delati računa brez krčmarja in tako tudi ni pametno razpravljati o prispevku kih gospodarskih organizacij, ne da to ni prijetno, potegnemo odejo bi jih o tem predhodno obvestili.

Zato je treba povabiti na razgovor predstavnike podjetij. Sklep je bil spet soglasno sprejet. Toda koga pa naj povabimo? In spet so soglasno sklenili: »Direktorja, računovodno ali kakega drugega vodilnega uslužbenca in - morda tudi predstavnika samoupravnih organov. P.

TE DNI PO SVETU

Ijudje in dogodki

HUDA NESREČA V PREMAGOVNIKU

V hudi nesreči, ki je zadela premagovnik Luisenthal v Voorklingenu v bližini Sarbrückenja je izgubilo življenje nad 305 rudarjev, medtem ko jih 10 še vedno pogrešajo z malenkostnimi izgledi, da bi jih rešili. Največ rudarjev se je zastopilo z ogljikovim monoksidom.

ENOTE OZN ZAPUŠČAJO KATANGO

Predsednik poveljstva ZN v Leopoldvillu je sporočil, da bodo nekateri enote zapustile Katango in odšle v vzhodno pokrajino in provinco Kivu.

Po večurni ostri razpravi je parlamentni dom kongoskega parlamenta brez odločitve prekinil sejo - posvečeno »afri Gizenge«. Poslane se niso sporazumeli niti o eni izmed več resolucij o nadaljnji usodi Gizenge. Značilno za zadržanje kaniških poslancev je bilo, da so zahtevali zaščito za Gizengo in zahtevali spoštovanje parlamentarne imunitete.

NEURADNI OBISK V SUDANU

Predsednik republike Josip Broz Tito bo sredi februarja neuradno obiskal Sudan. Kakor je znano, je predsednik Tito s svojim spremstvom na obisku v Egiptu. Te dni si je ogledal znamenite spomenike stare egiptovske kulture v Dolini kraljev. Preživel je nekaj dni oddiha tudi ob Rdečem morju na jahti predsednika ZAR.

ALBANSKA PROTETNA NOTA

Albanska vlada je poslala protestno noto vsem državam, ki so vključene v Varšavski pakt, ker je niso povabili na zasedanje obrambnega sveta. Poslaništva vzhodnih držav v Tirani so zavrnili noto.

RAZGOVORI NA JAHTI

Na jahti predsednika ZAR Naserja »Hurija« so se nadaljevali politični razgovori med predsednikoma Titom in Naserjem. Razgovarjala sta se o vprašanjih, ki sta jih načela že v Kairu. Predsednik Tito je odpotoval v Asuan, kjer si bo ogledal asuanski jez in kulturne spomenike.

PREDLOG ZA NOVO KONFERENCO

V Washingtonu in Londonu so sporočili, da so ZDA in Velika Britanija predlagali Sovjetski zvezi trojno konferenco na ravni ministrov za zunanje zadeve, na kateri bi razpravljali o razorožitvi in prenehanju poskusov z jedrskim orožjem. Hkrati so sporočili sporazum, da bodo jedrske poskuse nadaljevali na Božičnih otokih. Sodijo, da je ameriško-britanska ponudba zadnja prilika, da se velesile sporazumejo. Istočasno s tem tečejo na Zahodu priprave za poskuse na Božičnih otokih v Tišem oceanu.

ALBANSKA PROTETNA NOTA

Albanska vlada je poslala protestno noto vsem državam, ki so vključene v Varšavski pakt, ker je niso povabili na zasedanje obrambnega sveta. Poslaništva vzhodnih držav v Tirani so zavrnili noto.

RAZGOVORI NA JAHTI

Na jahti predsednika ZAR Naserja »Hurija« so se nadaljevali politični razgovori med predsednikoma Titom in Naserjem. Razgovarjala sta se o vprašanjih, ki sta jih načela že v Kairu. Predsednik Tito je odpotoval v Asuan, kjer si bo ogledal asuanski jez in kulturne spomenike.

Okrajni investicijski sklad bo ukinjen

S sredstvi bodo razpolagale občine

Na zadnji seji obeh zborov Oblo Kranj, ki je bila v četrtek, 8. februarja, so odborniki obravnavali resolucijo o perspektivnem gospodarskem in družbenem razvoju okrajja Kranj. To priložnost so izrabili tudi za razpravo o vlogi okrajnega investicijskega sklada.

Prilagodni razvoj okrajja - tako meni okrajni ljudski odbor - mora temeljiti na dosedanjih dosežkih razvoja gospodarstva. To se bo moralo posledje razvijati v okviru zveznega perspektivnega programa in smernic programa razvoja LR Slovenije. V tem smislu je sestavljena tudi resolucija, s katero daje OLO Kranj najsplošnejšo orijentacijo družbeno-gospodarskega razvoja okrajja, ki naj služi komunam ter gospodarskim in drugim organizacijam za osnovo pri izdelavi programov perspektivnega razvoja. Komunam naj pri sestavljanju teh programov upoštevajo predvsem razvoj podjetij na svojem območju. Razen tega pa naj nadrti temelje na stvarnih analizah domačega in tujega tržišča. Vse priporočila, ugotovitve in mnenja komun, raznih organov, pa tudi posameznih državljanov, bo okrajni ljudski odbor upošteval pri sestavljanju dokončnega besedilnega resolucije. V razpravi je prišlo tudi do očitka, češ da teletilne industrije in trgovine, čeprav sta obe panogi važna postavka v gospodarstvu na Gorenškem, resolucija sploh ne omenja.

Z uvajanjem novega gospodar-

zavedali. To dokazuje precej visoka udeležba na volitvah, ki meščanskim državam lahko služijo za vzgled. Po obisku Kekkonena v Moskvi se je sicer izkazalo, da po svetu pomena sovjetske note iz lanske jeseni niso pravilno razumeli, vendar je finski predsednik menil, da z novimi volitvami poišče ključ do zaupanja med finskimi volilci.

Volilni izidi odkrivajo precej očite premike. Komunistična Demokratična zveza, ki je bila najmočnejša parlamentarna skupina v prejšnjem finskem parlamentu, je to mesto po volitvah morala odstopiti Kekkonenovi Agrarni stranki. Toda Demokratična zveza ni v toliki meri izgubila svojega vpliva, saj ima v novem parlamentu samo tri poslanske sedeže manj kot v prejšnjem. Agrarna stranka je naglo povečala število svojih poslanskih mest. Največji »potres« je zabeležen v levčarski skupini Socialnodemokratske stranke, ki je dobila samo tri mandate v novem finskem parlamentu. Razkol med socialisti je v glavnem pripomogel, da so

se volilci iz delavskih vrst, ki so prejšnja leta oddajali glasove socialnim demokratom, izpridili in v večjem obsegu glasovali za Agrarno stranko. Glavna Socialnodemokratska stranka je sicer nezadovoljna s svojimi rezultati v skupščini, toda njeno število mandatov je preveč skromno (38 poslancev v novem parlamentu), da bi lahko pomembno dobila vodilno besedo, ki jo

bi se sporazumele z naprednejšimi pogledi Agrarne stranke in naše osnove, na kateri bi mogle sodelovati v novi vladi. Takšni izgledi so minimalni, ker je politična finskega nevtiralizma in dobrih sosednih odnosov z vsemi državami na volitvah dobila popolno priznanje. »Vrata desnice« bodo najbrž ostala tudi v bodočem političnem razvoju na finskem priprta, če že ne popol-

noma zapahnjena. Dejstvo je, da bo najmočnejša Agrarna stranka narekovala politično smer finske vlade in najbrž od svojih stališč ne bo zlahka odstopala. To pa ne pomeni, da na Finskem nastaja obdobje trdnih vlad, kakaj socialnodemokratska stranka je po februarjskih volitvah močno oslabilna in njena podpora najbrž ne bo zadostovala za stabilnost bodoče vlade. Velika večina, ki so jo dobile v parlamentu tri največje fiske stranke: Agrarna stranka, Demokratična stranka in Socialnodemokratska zveza delavcev in malih kmetov, pa kaže, da osnovna finska politična smer od nevtiralizma ne bo odstopala.

Zdravko Tomaž

Finska volilna mreža

je imela še pred desetimi leti kot najmočnejša parlamentarna skupina.

Finski volilni sistem sorazmernega predstavništva izključuje neke nepriložne volilne izide. Agrarna stranka s svojimi 54 sedeži v novem parlamentu bo najmočnejša skupina in se brez njene podpore ne more zadržati sestavi nove vlade. Stranka si je pridobila glasove med delavci, med malimi kmeti in poljedelskimi delavci.

Desničarske in meščanske stranke so ostale v glavnem tam, kjer so bile. Geslo, da se z volitvami »odpirajo vrata desnici« se ni uresničilo. Desničarske stranke in stranke centra imajo zelo malo izgledov, da

ukinjen. - Opisano varianto, ki predvideva hkrati možnost medobčinskih posojil za dobo petih let, sta ob zborni proizvajalcev sprejela. - S. S.

katere stvari naj dajo sredstva. Tudi v nekaterih drugih občinah so našli določene oblike, da bi v teh malih podjetjih zagotovili skladen razvoj, da bi preprečili okoriščenje posameznikov in dali tem dejavnostim tisto mesto, ki jim v današnjem razvoju gre.

SANITARNO INŠPEKCIJO V USTREZNO OKOLJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsem svetov za zdravstvo - 5 nekaj mesecev dokaj v ospredje. Prevalovalo je mnenje, da je potrebno to službo spet čimtesnejše povezati s strokovno zdravstveno službo. Sanitarna inšpekcija je sicer ena izmed upravnih služb vendar po svoji strokovni plati tudi zdravstvena služba. Ker pa je bila že od 1937. leta pojmovano predvsem kot organ ljudskega odbora, je precej izgubila na svoji strokovnosti. To je bilo posebno močno občutiti tam, kjer ni bilo pravega sodelovanja med sanitarnimi inšpektori in ostalimi zdravstvenimi službami.

Sanitarni službi in njenim uslužbenecem ni bila priznavana strokovnost, kar je prinašalo vrste preprek za uspešno delo inšpektorjev. Kljub temu, da imajo sanitarni inšpektori za svoje delo posebno odlično premovalno okolje, se zaradi nerazumevanja njihovih pogojev in zaradi tega, ker ni bilo ločen status službe celo dogajalo, da so ljudski odbori sanitarne inšpektorje priložnostno uporabljali pri različnih opravilih (n. pr. pri popisu prebivalstva ali pri popisu cigarete).

Sanitarni inšpektori so pri svojem delu redko našli na razumevanje, največkrat so bili zavrnjeni z utemeljitvijo, da za izvršitev njihovih odlokov ni denarja. Redkokdaj so ustrezni organi morali na to, koliko lahko odpravijo nepravilnosti in higieničnih pomankljivosti zmanjša situacijo, škodo ter obenem koristi splošno zdravstvenemu stanju prebivalstva. Tako pa na sanitarno inšpekcijo mnogi vedno gledajo kot na najhujšo, ne pa kot na utemeljeno potrebo. Veliko dela, ki je bilo vloženih v razne studije, načrte, laborate in predloge, je bilo torej popolnoma zaman.

Razumljiva je torej ugotovitev, da vse to niso pogoji za uspešno delo, posebno še, ker sanitarni inšpektori kot uslužbenci ljudskih odborov niso imeli na razpolago potrebnih aparatov in laboratorijev. Že v kratkem pa lahko pričakujemo potrebne izboljšave tudi v tej službi, za katero se predsedaj pripravljajo ustrezni zakonski predpisi.

M. S.

Pavšali, avtomobili in perspektive

(Nadaljevanje s 1. strani)

o pavšalih, ki pa ne bi smeli udariti pridne in popuščati pred drugimi. Možne pa so tudi razne vmesne oblike. Gre pa za to, da se tem dejavnostim zagotovijo določena izpolnjevanja najnujnejših obveznosti do skupnosti.

Oblike ob iskanju izhoda so v raznih občinah dokaj različne. V kranjski občini se niso odrekli pavšalom, toda namensko skušajo del teh sredstev usmerjati v prave namene. Tako so lani od skupnih vplačananih pavšalov vrnili podjetjem več kot 100 milijonov dinarjev. Največ - 80 milijonov so vrnili komunalnim, 13 milijonov gostinskim in 8,5 milijonov nekaterim obrinim podjetjem. S člani ustreznih zbornic oziroma občinskih organov in s predstavniški zainteresiranih podjetij so se zmenili, katerim podjetjem in za

katere stvari naj dajo sredstva.

Prešernove nagrade

(Nadaljevanje s 1. strani)

Marjan Robas iz Cerklj deluje v tamošnjem prosvetnem društvu Davorin Jenko že vsa leta po osvoboditvi. Je predsednik dramske sekcije. Mnogo skrbi posveča igralški družini, tako da njena kvaliteta nenehoma raste. Sam pa je oblikoval precej odličnih likov in ga štejemo kot dobrega igralca. Tudi dobra repertoarna politika je njegova zasluga.

Ivanka Šorli iz Kranja je z dolgoletnim delom na amaterskem odru dosegla prav lepe uspehe. - Vseskozi je bila vestna sodelavka, ki je služila za zgled mlajšim sodelavcem. V zadnjem času uspešno nastopa pri »Uri pravljic«, matere v Fischerjevi drami Prosti dan. Obe vloži sta bili na dramskih revijah v Zagorju in Kopru posebno pohvaljeni. Uspešno je oblikovala še vrsto drugih vlog, razen tega pa je lahko ocenimo kot disciplinirano in pozitivno igralno amaterko.

Mila Valenčič iz Kranja je v zadnjem času z velikim uspehom odigrala vlogo babice v drami Drevosa umirajo stoji. Z enakim uspehom je oblikovala tudi vlogo

DVA JURILEJA GASILCEV

Jesenice, 9. febr. (U.) - Prosto-voljna gasilska četa jeseniške Zelenarne, ki je bila ustanovljena leta 1882, praznuje letos 80-letno delovanje. Lep jubilej - 25-letnica obstoja praznuje tudi poklicna gasilska četa Zelenarne. V jubilejnem letu so poklicni prostovoljni gasilci jeseniške Zelenarne ponosni na velike uspehe in akcije, ki so jih opravili v korist podjetja in družbe.

O ZDRAVSTVENIH PROBLEMIH

JESENICE (M. Z.) - V sredo zvečer je bila na Jesenicah seja predsedstva Občinskega odbora SZDL. Pogovorili so se o materialu za planum, ki bo v četrtek, 15. februarja, in bo obravnaval zdravstvene probleme v jeseniški komunli. Razen tega so za petek, 16. februarja, sklenili tudi posvetovanje o vzgojno varstvenih ustanovah.

Komisija za sprejem in odpust delovne sile pri Tekstilni tovarni SUKNO ZAPUZE, razpisuje prosto delovno mesto **TEHNIČNEGA VODJE**

Pogoji: 10 let dela na odgovornih delovnih mestih v volnarski industriji.

Prošnje sprejema splošno kadrovski sektor podjetja.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam 500 kokoši - nesnice (gehorn in njuhopsir). Rok Celar, Jeparca pri Medvodah 494

Pogrezljiv šivalni stroj z okroglim čolnicom, bljak in pampalno mizo ugodno prodam. Marija Udovc, Jezerska c. 7 513

Lokal na prometnem kraju v Kranju prodam. Oddati pismene ponudbe pod »Promet« 516

Vseljivo komfortno 3-sobno stanovanje v Kranju prodam. Naslov v oglasnem oddelku 517

Prodam plemenskega veta, 400 kg težkega. Janez Sušnik, Sp. Besnica 43 528

Prodam divan in belo posteljo. Pižorn. Preddvor 35 539

Ugodno prodam dobro ohranjeno metorno kolo DKW 350 cm z amortizerji. Jelovčan, Hrušica 53, Jesenice 544

Prodam veliko nemško slamo-reznilo z napravo za odmetavanje. Zbilje 4 545

Prodam metorno kolo NSU Maxi, 175 cm. Voglje 86 548

Prodam nove gajblice in kravo po izbiri. Letence 7, Golinik 547

Prodam 2 prašiča po 140 kg težka. Sp. Brniki 68, Cerklje 548

Prodam kobilo, staro 6 let. Lutje 10 549

Prodam NSU Prima III. in motor v odličnem stanju. Janez Hladnik, Trg Svobode 25, Trzin 550

Prodam metorno kolo Puch SGS 175 v odličnem stanju in italijanski športni moped Pegaso. Jofe Ahačič, Podjubej 77 551

Prodam nadpovratno stlo. Ogled pri steklarju Colnarju 552

Dve okni, širine 95 in višine 110 cm, z omaricama za rolety - prodam. Anton Govekar, Smednik 553

Prodam 3 italijanska kolesa - moško in 2 ženska. Albin Pergar, Zupančičeva 10 (Novi dom) 554

objave

Stanovanjska skupnost Zlato polje sprejme za svoj finančni servis mlajšo meš s srednjo ekonomsko šolo. Interesenti, ki bi bili voljni delati v družbeni organizaciji, naj dajo ponudbe. Nastop službe možen takoj. Stanovanjska skupnost Zlato polje 567

V Kavarni Evropa v Kranju je ples vsako sredo, soboto in nedeljo.

Za manjše zaključene družbe (do 20 oseb) je zelo prijeten prostor kmečka soba v hotelu Evropa v Kranju. Prostor lahko rezervirate. Obratovalni čas po dogovoru. Odlična kuhinja. 568

Planinsko društvo Križe išče honorarnega knjigovodjo. Plača in pogoj dela po dogovoru.

Sprejemmo šoferje »D« kategorije. Nastop službe možen takoj. »Avtoservis«, Jesenice 569

Tenoristi opere, star 34 let, žel samo rednega poznavstva z učiteljsko. Oddati ponudbe pod »Resnost« 570

Lepo dvosobno stanovanje zamenjam za enosobno ali garsonjero. Oddati ponudbe pod »Takojo« 571

V Kranju sem v ponedeljek izgubil moški plašč. Najdritelja prosim, naj ga proti nagradi vrne na naslov v oglasnem oddelku 572

Dorasel fant išče dekle s kmetijsko. Zenitev ni izključena. Slika zaželena. Oddati ponudbe v oglasni oddelku 573

Prosimo tovarišico, ki si je v četrtek zvečer izposodila v Delikatesti dežnik, da ga čimprej vrne v oglasni oddelku 574

Penjane stranke obveščam, da izdelujem po naročilu poročne prstane in ostala zlatarska dela. Zupančičeva ulica št. 2 - prva hiša čez novi most preko Kokre. Se pripravočam. Ivan Levičnik, zlatar, Kranj 200

Avtomobilisti! Prevele za sedeže vam izdelava Bohorič, Gregoričičeva 1, Kranj 575

ostal

Objava

V torek, dne 13. februarja t.l. bo ob 17. uri v prostorih Kluba gospodarstvenikov, Kranj, Prešernova ulica 11/I razgovor na temo **VZGOJA POSLOVNIH LJUDI NA UNIVERZU V HARWARDU** (Harvard Business School)

Razgovor bo vodil tov. dr. IVAN TURK, docent Ekonomske fakultete v Ljubljani.

Vabimo vse zainteresirane, da se udeležijo tega razgovora.

Društvo ekonomistov

Avto-moto društvo Skofja Loka organizira:

1. Začetni tečaj za šoferje amaterje. Prijave do 25. februarja.

2. Nadaljevalni tečaj za šoferje amaterje A in B kategorije. Prijave do 15. februarja.

Prijave sprejema tovariš Jesenovec v trgovini PEKO, Sk. Loka.

S 15. februarjem otvarjamo mehanično servarno delavnico in avtopralnico zaprtega tipa. Delovni čas od 12. do 20. ure. Člani poslužite se uslug v društvu!

Priporočam se Odbor AMD Sk. Loka!

kupim

Kupim dvosobno stanovanje v Skofji Loki. Naslov v oglasnem oddelku. 566

Kupim zazidljivo parcelo v Straziču ali v bližini Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 580

Premalo podmladka

Aeroklub »Stane Zagar« v Kranju nedvomno lahko prištejemo med starejše športne organizacije v našem mestu, saj njegovo delovanje sega že v čas pred zadnjo vojno. Po vojni se je ta dejavnost začela spet krepiti in rasti. Danes je aeroklub »Stane Zagar« na lestvi vodilnih aeroklubov v Sloveniji.

Seveda ima aeroklub polno težav. Eden izmed osnovnih problemov, ki tare AK, je članstvo, pravezaprav pomanjkanje modelarskega podmladka. Temu je krivo predvsem to, da so mladi premalo seznanjeni z dejavnostjo kluba in da mnogi podcenjujejo njegovo dejavnost. (Nekateri imajo morda modelarstvo za igračkarijo in otročarijo, kar pa je seveda popolnoma zgrešeno.)

Odpadanju članov so botrovale pogoste selitve klubskih prostorov. To so bile hkrati tudi nekakšne »čistike«. Ostali so člani, ki so danes stebri aerokluba. Odpadli so tisti, ki so menda v letalstvu videli zgolj avanturo, Resda letalstvo ne more postati množičen šport, saj traja preveč finančnih sredstev, časa in požrtvovalnosti, vendar je v vrstah aerokluba dobrodošel vsakdo, ki ga »sinji šport« me oblači »veseli.

Mimogrede: če bi med Kranjčani izvedli anketo, ki naj bi odgovorila, koliko ljudi pozna aeroklub »Stane Zagar«, bi bilo menda 95% odgovorov negativnih.

Toda kljub temu sta volja in požrtvovalnost članov AK »Stane Zagar« rodila lepe uspehe, zlasti na področju padalstva in modelarstva. V svojih vrstah ima svetovnega in 7-kratnega državnega rekordarja Janeza Brezarja. Menim, da se s podobnim ne more pohvaliti noben drug športni klub, a je to povsem neznan večini Kranjčanov.

To pa ni edina stvar, na katero je naš aeroklub lahko ponosen.

V minuli sezoni so se tudi modelarji kar dobro plasirali. Na letnem tekmovanju, ki traja vse leto in ki je pravzaprav barometer aktivnosti klubov, je naš AK zasedel 3. mesto, za Sarajevom in Zagrebom. Med posameznimi modelarji pa sta Silvo Seražim in Bruno Stular zasedla v skupnem plasmaju 5. in 9. mesto. V kategoriji A-2 jadranih modelov pa je I. mesto osvojil Srečko Fijavž. Tudi jadranci niso sedeli križem rok. Osvojili so lepo število pogonov za srebrno in zlato »C« značko pilota-jadrca, medtem ko so motorni piloti nalekli lepo število ur, dva člana pa sta napravila tečaj slepega letanja.

L. Polenc

Nagrada za zdravje

Izkušnje in praksa kolektivov v novem ekonomskem sistemu

Iz navadnega sestanka ekonomske enote

Ob enih popoldne so se zbrali delavci na svoj sestanek. Posedli so na zaboje, na pol izdelane gumijevne črne podplate, na termovke... Začel se je sestanek ekonomske enote. To so bili delavci in delavke iz stiskarne v starih obratih »Save« v Kranju.

KO SE JE ZATAKNILO...

Se preden se je začel sestanek, je nekaj delavcev pripovedovalo,

KRANJSKI GLAS

kako živahni so včasih člani te ekonomske enote. Najbolj »vroče« pa je menda bilo na predzadnjem sestanku. Takrat je šlo kratko in malo za prejemke, za denar. V prodaji se je nekaj »zataknilo«, kot so na kratko pravili po oddelku. Res je bilo, da nekateri izdelki niso šli izpod rok, da se je skladišče polnilo in da nekateri stroji niso imeli zagotovljenega obratovanja. In te stvari so delavci opazili že nekaj časa. Vse to pa se je pokazalo tudi na prejemkih. In vzbudilo je nemir.

Ko je bil sestanek ekonomske enote, so delavci zahtevali zelo podrobna pojasnila o vzrokih takega zastoja v prodaji, zahtevali so odgovor, zakaj se je »zataknilo«, kaj dela prodajni oddelek, kakšne so perspektive pri proizvodnji določenih izdelkov itd.

No, to je bilo potem kmalu urejeno. Danes takih zastojev ne čutijo več in vse se je znova pomirilo.

POJASNILO K ČLANKU »BREZOBZIRNOST NA ZATOŽNI KLOPI«

V zvezi s člankom »Brezobzirnost na zatožni klopi«, ki je izšel v Glasu 11. novembra lani, priobčujemo pojasnilo, ki zadeva gostilničarja Franca Baniča iz Zbilj pri Mevodah.

Pozastnik Kastelic iz Prebačevega je novembra lani povabil gostilničarju F. Baniču klobase, ki jih je naredil sam. Banič je ponudbo odklonil, pač pa je Kastelic sto klobas vstnil ob Baničevi odsotnosti njegovemu sinu. Preden pa je Banič Kastelicu klobase vrnil, jih je sanitarna inspekcija zaplenila. Ugotovljeno je bilo, da so higiensko oporečne; razen tega pa so kasneje tudi ugotovili, da teh klobas gostilničar Banič NI PRODAJAL.

BREZ UGOVOROV

»Pravilnik o delitvi čistega in osebnega dohodka, decentralizacija samoupravljanja...«

Dnevni red je bil tudi tokrat bogat. Vsaka stvar bi bila vredna dolge in široke razprave. Toda stvar me je močno presenetila. Vse je šlo skorajda brez ugovorov. Nekdo je delavcem pojasnil nekatere glavne stvari iz pravilnika. Morda je bilo to pojasnilo celo preskopo, preskromno, tako da ni nikogar niti ogrelo. Samo ena stvar je vzbudila pozornost — nagrada za zdravje. Med drugim v pravilniku predvidevajo tudi nagrade (od 2 do 4 tisočake na leto) za tiste delavce, ki ne bodo imeli nobene nesreče.

»Ali je to mišljeno za vsa delovna mesta?« je vprašal nekdo. »Ne!« je pojasnil drugi. Samo na tistih delovnih mestih, kjer je priznana nevarnost, možnost nesreče. Doslej so dajali take nagrade samo šoferjem, ki so vse leto vozili brez najmanjše nezgode. Zdaj pa bodo to razširili tudi na ostale delavce. Podjetje oziroma kolektiv mora veliko plačevati zaradi nesreč. Te nagrade naj bi povečale pozornost za pravilno uporabo zaščitnih sredstev, naj bi zmanjševale število nesreč...

Prisotni so kimaje pritrjevali taki razlagi: Ob tem pa se je v glavnem tudi začela in končala razprava o delitvi osebnih dohodkov. Seveda so o tem že večkrat prej govorili. V rasnici pa izgleda vse to le suha in neoprijljiva teorija, dokler ne pride stvar do posameznika, do delovnih mest, dokler se ne spreмени v točko in končeno v dinarje. Zato bo ob tem prav gotovo še marsikaj »vroče«, kot je že bilo.

KAJ NAJ DELA ZBOR DELAVCEV

Dosedanja ekonomska enota je obsegala tri oddelke: stiskarno, cevarno in premazovalnico; skupno je okrog 250 delavcev in delavk. Zdaj bodo v stiskarni volili svoj delavski svet, v nekaterih enotah, kjer je manj kot 60 delavcev, pa bodo vsi kot zbor delavcev kolektivno upravljali. Izvolili bodo tudi predsedstvo takega zbora.

»In kaj bo delal tak zbor?« Vprašanje je bilo splošno in

splošen je bil tudi odgovor: delal bo vse, delal bo tisto, kar delajo izvoljeni delavski sveti v drugih, večjih ekonomskih enotah. Konkretno bo še pravilnik o poslovnanju točneje določil te stvari.

Sledilo je še nekaj obrobnih vprašanj, nekaj kratkih odgovorov in mimo mize »delovnega predsedstva« so začeli smukati prvi »ubežniki«. Kazali so na uro, omenjali avtobuse in vlake ter hiteli po stopnicah navzdol.

K. Makuc

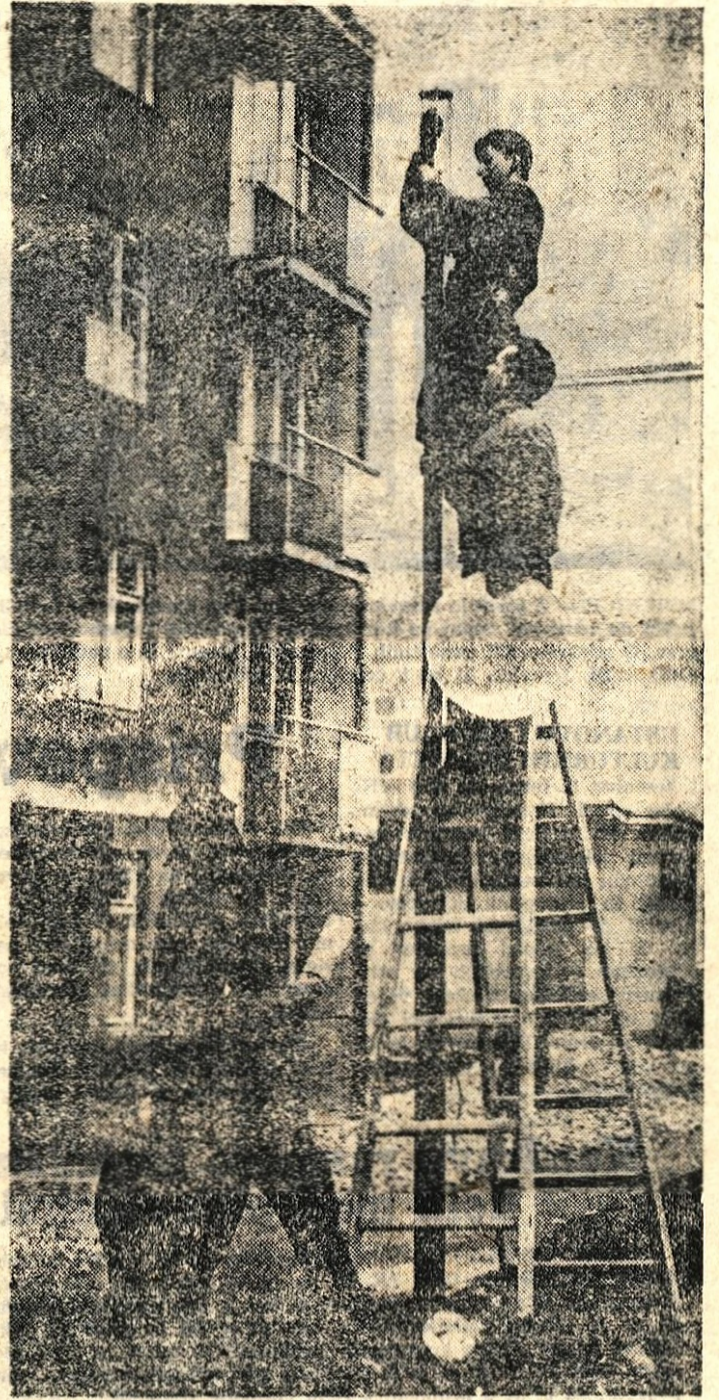
CIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Edvin Ribič strojni tehnik in Marinka Hafner tkalka; Viktor Lenart šofer in Olga Keršič delavka; Jožef Pavlin mizar in Terezija Ficko delavka; Marjan Bajželj tehničar in Cecilija Rakovec telefonistka; mehanik; Anton Sifer ključavničar in Marija Hafner kmečka delavka; Peter Košir traktorist in Marta Mlačnik uslužbenka; Janez Likar uslužbenec in Terezija Zgone kuharica.

Rodila so: Franciska Vižin — dečka, Marija Bradesko — deklico, Milena Zumer — deklico, Jožefa Bida — dečka, Albina Tušar — deklico, Ivana Drakester — deklico, Vida Čermelj — deklico, Ivana Zorman — deklico, Ljudmila Brehelj — deklico, Terezija Meglič — dečka, Antonija Eržen — deklico, Majda Gros — dečka, Alojzija Benedičič — dečka, Marija Benedik — deklico, Franciška Skrbiš — dečka, Ljudmila Zavrli — deklico, Marija Bohinec — deklico, Ivana Erbežnik — deklico, Zofija Bukovnik — deklico, Ana Panič — dečka, Antonija Blažnik — deklico, Mila Tivold — deklico, Ljudmila Koler — dečka, Pavla Lenart — dečka.

Umrli je: Jože Gorčanec star 22 let

Novo naselje na Zlatem polju so v teh dneh začeli opremljati z ulično rasvetljavo. Če bo vreme ugodno, bodo živorebrna svetilobna telesa kmalu začela preganžati temo iz okolice tamkajšnjih stanovanjskih blokov.

14 milijonov za štipendije

Z območja radovljiške občine prejema sedaj štipendijo 190 dijakov srednjih šol in slušateljev

Višjih in visokih šol. Gospodarske organizacije in ustanove imajo skupaj 84 štipendistov in izdajo za štipendije 723 tisoč dinarjev na mesec. Štipendisti Občinskega ljudskega odbora Radovljica prejema vsak mesечно skupaj 426 tisoč dinarjev. Celotni znesek vseh štipendij znaša nekaj manj kot 14 milijonov dinarjev.

Štipendije, ki jih daje ObLO, se gibljejo v mejah med 3 in 8 tisoč dinarjev in je tako povprečna štipendija 5 tisoč 700 dinarjev (republiško povprečje štipendij je 5 tisoč 800 dinarjev). Vendar mislijo že v bližnji prihodnosti štipendije nekoliko dvigniti tako, da bo znašalo povprečje preko 6 tisoč dinarjev. Pretekli petek so občinski organi sklical sestanek vseh svojih štipendistov, na katerem so se pogovorili o najrazličnejših problemih ObLO in tudi predlagali, da vsi štipendisti še enkrat pisмено obrazložijo svoje materialno stanje, da bi tako omogočili komisiji za štipendije kar najbolj realno povzemanje posameznih štipendij. Precej težav ima ta komisija zaradi tega, ker ima ObLO

Radovljica sedaj kar štiri vrste štipendistov: od bivših občin Radovljica, Bohinj in Bled in še štipendiste, ki jih je prevzel od Okrajnega ljudskega odbora Kranj.

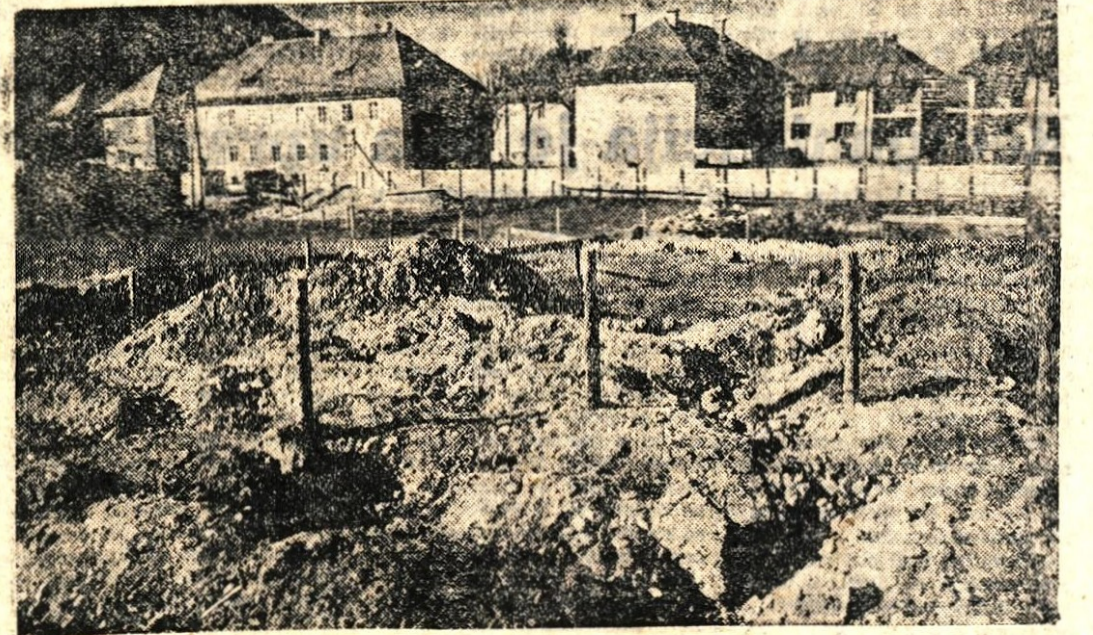
Občinski ljudski odbor ima največ štipendistov na učiteljsku (39). Po številu sledijo štipendisti na filozofski fakulteti, kjer jih je 6, na medicinski fakulteti 2, na arhitekturni 2. Med drugimi šolami, ki jih obiskujejo radovljiški štipendisti naj omenimo še stomatološko fakulteto, srednjo zobotehniško šolo, višjo komercialno šolo, gostinsko šolo, šolo za sanitarne tehnike itd.

Gospodarske organizacije in ustanove imajo svoje štipendiste na ustreznih srednjih tehniških in visokih šolah. Tam se gibljejo štipendije med 6 in 13 tisoč dinarjev, tako da je povprečna štipendija 8 tisoč 800 dinarjev. Največ štipendistov ima Tovarna verig Lesce (18), sledi ji Kemična tovarna Podnart, ki ima 13 štipendistov, GG Bled z enajstim štipendisti, TIO Lesce z desetimi. Sukno Zapuže z devetimi, LIP Bled z osemimi štipendisti itd.

Na razpis štipendij za letošnje šolsko leto je bilo dovolj odziva. Neizkoristene so ostale le štipendije za višjo pedagoško šolo, za katero se ni javil niti en kandidat.

RADOVLJIŠKA KOMUNA

ski organi sklical sestanek vseh svojih štipendistov, na katerem so se pogovorili o najrazličnejših problemih ObLO in tudi predlagali, da vsi štipendisti še enkrat pisменно obrazložijo svoje materialno stanje, da bi tako omogočili komisiji za štipendije kar najbolj realno povzemanje posameznih štipendij. Precej težav ima ta komisija zaradi tega, ker ima ObLO

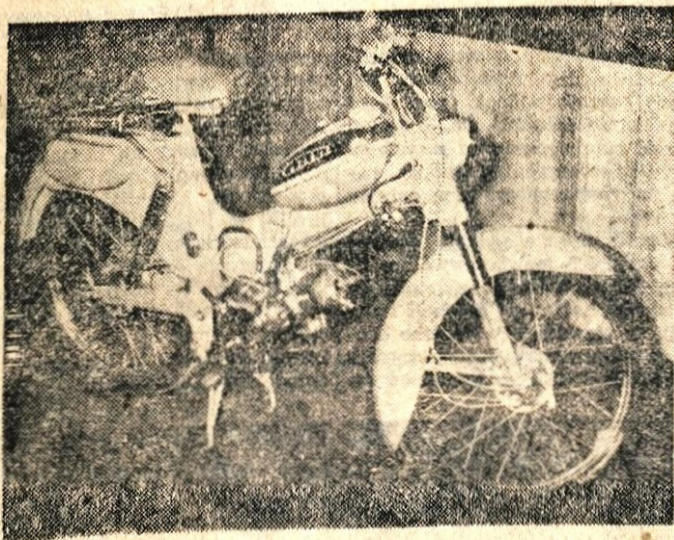

Na Hujah pri Kranju — takoj za Novim domom — so v preteklih dneh začeli z izkopom zemlje. Lokacija je namenjena Solskemu centru za blagovni promet, kjer se bodo izobraževali delavci zaposleni v trgovini. V spodnjem delu enonadstropnega poslojja bo dobila svoje prostore tudi sodobna trgovina. Pri gradnji sodeluje več investitorjev: Trgovinska zbornica za okraj Kranj bo udeležena pri gradnji s 57% sredstev, vseh pet občin v okraju pa s 43%. Po predračunih bo gradnja veljala okrog 80 milijonov dinarjev, od tega šola 49 milijonov, trgovina pa preko 30 milijonov dinarjev. — Trgovina bo namenjena namenu 1. decembra 1962, šola pa 1. junija prihodnje leto. Nadejajo se, da bo gradnja potekala brez večjih nevarnosti. Izvajalec del je SGP Projekt iz Kranja.

Doslej največje žrebanje za naročnike Glasa

Dva mopeda, televizijski sprejemnik, dva radijska sprejemnika in drugi bogati dobitki

Dobitki so lahko vaši, če boste pravočasno poravnali vsaj polletno naročnino za Glas (650 dinarjev).

Seveda pa bodo tudi tokrat imeli več možnosti tisti, ki bodo plačali naročnino za vse leto in tisti, ki so že dlje naročniki, in sicer:

- kdor plača za pol leta, bo imel en glas,
- kdor plača za vse leto, bo imel 3 glasove,
- kdor je naročen že več kot 5 let, bo imel 4 glasove,
- kdor je naročen že več kot 10 let, pa bo imel 5 glasov.

NAROCNIKI »GLASA« SO NEZGODNO ZAVAROVANI! V letu 1961 je Državni zavarovalni zavod izplačal našim naročnikom nad pol milijona dinarjev zavarovalnine.

POSEBNE NAGRADE ZBIRALCEM NOVIH NAROCNIKOV! Za vsakega novopridobljenega naročnika 100 dinarjev, za vsakega deset naročnikov pa en glas pri tradicionalnem nagradnem žrebanju, ki bo marca letos.

Janez Čengle

Kako pa bo tretjič?

Kot vedno bi tudi letos radi obiskali kakšno predavanje. Razvneli smo se napovedanemu predavanju Mirka Kambiča »Odkril sem Svico«, ki naj bi bilo v sredo, 24. januarja. Vendar je bilo predavanje prav v zadnjem času odpovedano, kar smo z razumevanjem sprejeli.

Cez nekaj dni je v vsako hišo priromalo vabilo za isto predavanje, ki naj bi bilo v sredo, 30. januarja. Ob napovedani uri je bila dvorana nabito polna. Vsi obiskovalci so imeli tudi kupljene vstopnice. Približno deset minut po uri, ko naj bi bilo predavanje, pa je prišlo obvestilo, da je ponovno odloženo.

Take stvari se v prihodnje res ne bi smele več dogajati. Prepričan pa sem tudi, da bo marsikdo ob ponovnem vabilu rajši obedel doma, kot da bi se dal še enkrat speljati na led.

Saj niti ni pomembno, če se je to zgodilo prav v Kamni gorici, na vsak način pa bi prebivalci Kamne gorice, tako kot prebivalci kjerkoli drugje, ob taki priložnosti zaslužili pravočasno primerno pojasnilo in opravičilo.

Začele so se konference krajevnih odborov SZDL

Razgibanost med člani SZDL

JESENICE, 9. FEBRUARJA — Kot smo že poročali so se preteklo sredo, 7. februarja, začele v jeseniški občini konference krajevnih odborov Socialistične zveze.

JESENISKI KOVINAR

Prva konferenca je bila na terenu Podmežaklja na Jesenicah, ki se jo je udeležil tudi podpredsednik ObLO Jesenice Franc Gasperin.

Referat o delu krajevnega odbora SZDL terena Podmežaklja je prebral predsednik Anton Mrak. Nanizal je vrsto uspehov, ki jih je dosegel omenjeni krajevni odbor. Zlasti so se člani Socialistične zveze izkazali pri raznih prostovoljnih delovnih akcijah, kot so gradnja dveh otroških igrišč,

popravilo Ceste 1. maja itd. V okviru praznovanj 20. obletnice ljudske revolucije so na terenu Podmežaklja pripravili vrsto praznovanj in drugih prireditev. Vse to delo pa je bilo kronano z lepo nagrado, in sicer osvojitvijo prvega mesta v enoletnem tekmovanju med krajevnimi odbori SZDL v jeseniški občini.

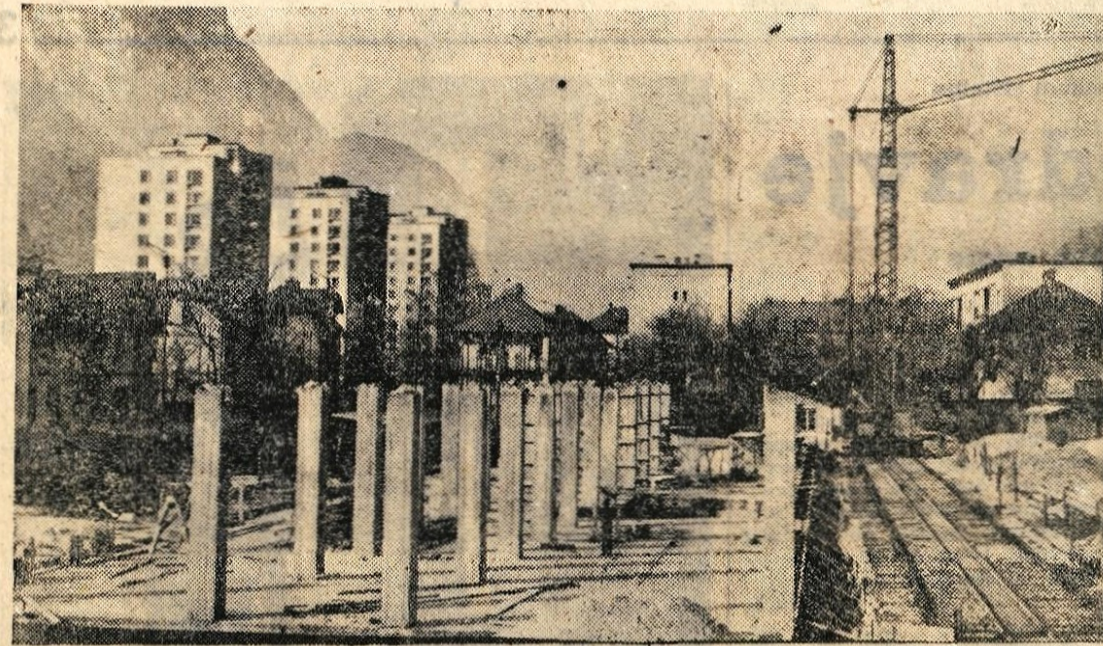
V razpravi so domačini največ govorili o gospodarskih problemih, prebrano pa je bilo tudi kratko poročilo o delu stanovanjske skupnosti. Prišli so do zaključka, da bi morali posamezne probleme hitreje reševati, kot so jih doslej. Pogovorili so se tudi o popravilu zastarelih stanovanjskih poslopj, o delu sekcij, izobraževanju, o problemih žena. Pomemben je tudi sklep, da bodo tudi na tem področju ustanovili mladinsko organizacijo in tako še bolj zainteresirali mlade ljudi za družbeno-politično delo. Nasploh je konference uspešna. Jutri zvečer bo naslednja konferenca in to v Planini pod Golico, v nedeljo pa na Koroski Beli. — M. Zivković

Gradnja žičnice na Črni vrh

Preteklo sredo, 7. februarja, je bilo na Jesenicah posvetovanje o gradnji nekaterih športnih objektov v jeseniški občini. Na posvetovanju so bili zastopniki investitorja občinske športne zveze Jesenice, gradbenega podjetja »Sava« in občinskega mladinskega komiteja (ta bo preskrbel in pripravil vse potrebno za mladinske delovne brigade, ki bodo gradile športne objekte).

Vse objekte bodo gradili v treh etapah, in sicer je v prvi etapi na vrsti pomožno nogometno igrišče, ki bo služilo hkrati tudi za rekreacijo ostalih Jeseničanov. Vzporedno z gradnjo nogometnega igrišča bodo v prvi etapi popravili tudi sedanje nogometno igrišče in ostale športne objekte pod Mežakljo. V drugi etapi gradnji je na vrsti prepotrebna žičnica

na Črni vrh nad Planino pod Golico. Z novo žičnico v tem predelu jeseniške komunne bodo nedvomno precej poživili turizem, najbolj pa bodo prišli na račun številni smučarji. Tretja etapa gradenj športnih objektov bo družinska smučarska proga na pobočjih Vitrancu v Kranjski gori. Na tej progi bodo lahko smučali tudi smučarji, ki na ostale proge na Vitrancu ne upajo, ker so prezahtevne. Brigade bodo delale v šolskih poletnih počitnicah. Vsak mesec se bo zvrstilo okoli 300 brigadirjev in brigadiric. Za sedaj se potegujejo, da bi gradili športne objekte v jeseniški občini mladinci in mladinke iz Ravnen. Povemo naj še to, da so idejni načrti za omenjene objekte že izdelani. — M. Z.

JESENICE — Z gradnjo zdravstvenega doma na Jesenicah so pričeli že lani poleti. Doslej so z gradnjo prišli do temeljev. Sedaj pa kot kaže se je gradnja začela ustavila, ker ni na razpolago dovolj sredstev. O zdravstvenih problemih v jeseniški komunni in o nadaljevanju gradnje bodo govorili na plenumu ObO SZDL Jesenice, ki bo v četrtek, 15. februarja.

USTANOVILI SO KLUB KULTURNIH DELAVCEV

Jesenice, 9. februarja (U.) — Na večer pred Prešernovim dnem, potem ko je bila končana zelo skrbno pripravljena proslava, so ustanovili na Jesenicah Klub kulturnih in prosvetnih delavcev. — Izvolili so petčlanski odbor kluba, ki bo izdelal program po smernicah — nakazanih na ustanovnem sestanku. Klubski večeri bodo ob četrtkih v čitalnici Delavskega doma. Pričakovati je, da bodo prvi klubski večeri dobro pripravljani.

Prispevek na temo: 99:1

Med pripravljenim gradivom za zadnje sejo zbor proizvajalcev na Jesenicah, na kateri so govorili o pravičništvu o delitvi CD v trgovskih, gostinskih in komunalnih podjetjih, sem opazil tudi naslednje podatke, ki jih bom posredoval v nekoliko skrajšani obliki:

»Podjetje ugotavlja dohodek in čisti dohodek za podjetje kot celoto. Pravičnik o delitvi čistega

dohodka predpisuje razmerja za delitev čistega dohodka, in sicer 99 odstotkov za osebne dohodke in 1 odstotek za sklade. V najboljšem primeru predstavlja pravičnik o delitvi čistega dohodka razmerje 96 odstotkov za osebne dohodke in 4 odstotke za sklade pri nad 120 odstotkov doseženem družbenem načrtu.

Ti seveda precej suhoparni podatki povedo, da so odraz slabe

ga gospodarjenja v podjetju ali pa so jih pripravili ljudje, ki se kaj slabo razumejo na gospodarstvo. 1 odstotek čistega dohodka za sklade je gotovo premalo sredstev za nadaljnji razvoj podjetja.

Obrtno podjetje Brivnica in česalnica na Jesenicah je bila sedaj že dvakrat predmet razprave na sejah zbor proizvajalcev ObLO Jesenice. Jeseniški zbor proizvajalcev je že na predzadnji seji sklenil, da bo to podjetje pregledala občinska inšpekcija in ugotovila, kakošno je dejansko stanje v njem. Ko bo inšpekcija zbrala vse podatke, bodo to podjetje posebej obravnavali na eni izmed prihodnjih sej zbor proizvajalcev. — M. Zivković

Nezdrave razmere zmanjšujejo kvaliteto dela med prosvetnimi delavci

TRŽIČ, 9. februarja — V torek popoldne je bil v sejni dvorani ObLO Trzič plenem ObK ZK, ki pa je bil zaključen šele sinoči. Razprava je bila namreč tako živahna, ker je bilo govora o šolstvu, da so jo morali nadaljevati. Za četrtek je bil že tako ali tako sklican posvet aktiva komunistov prosvetnih delavcev in člani plena ObK ZK Trzič so se strinjali, da tudi oni prisostvujejo temu posvetu, da bi se s problemi šolstva čimbolje seznanili.

Tokratni plen je v glavnem obravnaval naloge in metode dela članov ZK glede na tretji plenem. Razumljivo je, da je pri tem osnovna misel, kako pomagati osnovnim organizacijam ZK pri njihovem delu, zlasti še, ker se sedaj pripravljajo na letne konference.

Razprava je pokazala, da je potrebno v prihodnje bolj skrbeti za usposabljanje članov ZK, ki so v sekretariatih osnovnih organizacij, ker je le potem lahko zagotovljeno dobro delo. Doslej se je večkrat dogajalo, da so bili v sekretariatih večkrat ljudje, ki

merih ne gre samo za možnost slabih pravičnikov, temveč bolj za ugotovitev, da v tistem delovnem kolektivu niso zdrave notranje razmere.

Pomemben sklep, ki so ga člani plena sprejeli že v torek in ga bodo predlagali v obravnavo svetu za šolstvo oziroma občinskemu ljudskemu odboru je, da naj bi v prihodnje uvedli nekakšno rotacijski sistem pri izbiri upraviteljev po šolah. Sedanja praksa namreč kaže, da ima družba lahko veliko škodo, če je nekdo izbran za upravitelja in na tem delovnem mestu počaka upokojitev, ne glede na to, ali opravlja svoje posle tako, kot to družba narekuje ali ne.

Medtem ko je bila razprava o šolstvu navdse živahna že v torek, je bila večerjav prav gotovo še živahnejša. Za uvod v večerjavno razpravo je predsednik UO skladen za šolstvo pri ObLO Trzič tovariš Sparovec obrazložil predlog predračuna za leto 1962. Ker ta predlog predvideva skoraj 50-odstotno povišanje sredstev v primerjavi z lanskim letom, je razumljivo, da družba prosvetnih delavcev pričakuje letos precej več, kot je pričakovala doslej. — Glede tega pa kaže, da so na nekaterih šolah v trziški občini tako nezdrave razmere, da je bistveno izboljšanje težko pričakovati že v najkrajšem času. Nekaj učiteljev je na primer povedala, da se boji upravitelja (na osemletki Heroja Bračiča) in da so o vseh pomankljivostih tudi ostali tihi, ker imajo še vedno občutek, da odloča o vsem samo on — tudi o višini osebnih dohodkov.

Razprava je nadalje pokazala, da za slabe poletne uspehe ni kriva toliko reformirana šola kot kvaliteta pouka, ki je večkrat zelo slaba. Kvaliteta pa verjetno največ trpi zaradi nezdravih odnosov med upravitelji vseh treh osemletk, zaradi česar tudi ni prepotrebni izmenjav izkušelj,

posvetov in podobnega. Kvaliteta pouka pa razumljivo trpi tudi zaradi tega, ker na primer upravitelj na šoli »Heroja Bračiča« v nekaterih primerih v treh letih še ni pregledal dnevnikov ali pa samo po enkrat obiskal določena prosvetnega delavca pri pouku. — Upravitelji bi morali biti pedagoški svetovalci in idejno-politični voditelji posameznih šol. Tega v Trziču ni, čeprav na šolah prav to gotovo najbolj pogošajo. In če je poleg med 67 učencev osmega razreda na eni šoli kar 30 učencev s slabimi ocenami, se res ni čuditi. Prav te ugotovitve pa še toliko bolj narekujejo potrebo po rotacijskem sistemu izbiranja upraviteljev na šolah.

Cesto gradijo in električno bi radi

Potok — Prebivalci vasi Potok pod Blegasem so si zaseleli, da bi dobili cesto, ki bi jih povezovala s Selško dolino. To željo so imeli že več let, lani pa so se odločili in poprijeli. Stroški za gradnjo ceste na dolžini treh kilometrov bodo

po sedanjih predvidevanjih znašali več milijonov dinarjev. Pretežni del sredstev bodo prispevali vasičani sami, saj so se odločili, da bodo v ta namen prispevali 50 odstotkov letnega lesnega prirastka. Tako so zbrali približno 140 kubnih metrov lesa. Nekaj denarnih sredstev bodo dobili tudi od družbe, vsaj tako upajo. Cesto bodo dogradili v prihodnjih letih.

V Potoku imajo tudi lastno električno napeljavo, vendar se bodo

v prihodnje priključili na splošno električno omrežje. Letos so v ta namen že postavili drogove, z ostalimi deli pa bodo še nadaljevali.

TOKRAT O KMETIJSKIH IN O NEKATERIH FINANCIJNIH ZADEVAH

SKOFJA LOKA, 9. februarja — Za danes popoldne je napovedana deveta skupna seja občinskega zbora in zbor proizvajalcev začasnega Občinskega ljudskega odbora Skofja Loka. Na skupni seji bodo predvidoma obravnavali predlog proračuna kranskkega okraja za letošnje leto, svet za kmetijstvo in gozdarstvo pa bo seznanil odbornike s problemi kmetijstva in gozdarstva. Na ločenih sejah bo ljudski odbor obravnaval in sklepal o predlogu odloka o dopolnilnem proračunskem prispevku iz osebne dohodka, o spremembi odloka o uvedbi občinskega prometnega davka, o osnutku odloka o občinskih dokladi, o predlogu odloka o spremembah odloka o uvedbi občinskih taks ter še nekatere druge finančne zadeve.

Reorganizacija gasilske službe

Na predlog občinske gasilske zveze v Skofji Loki je v začetku leta 1961 svet za občo upravo in notranje zadeve ObLO Skofja Loka sprejel sklep o reorganizaciji gasilske službe. Analize izvršenih akcij prostovoljnega gasilskega društva so pokazale, da je glavni vzrok nepravčasne in nezadovoljive intervencije pri požarih slabša in zastarela gasilska oprema in vozni park.

Ker št. nabava sodobne opreme za vsa PGD terjala prevelika finančna sredstva, so sklenili, da bi z razpoložljivimi sredstvi opretili in usposobili le gasilske enote v pomembnejših gospodarskih središčih Selške in Poljanske do-

line. Svet je tudi sklenil, naj se ustanovi poklicna gasilska enota v Skofji Loki, ki naj bi za začetek štela 7 gasilcev. Ti bi bili opremljeni s sodobno opremo in ustreznim voznim parkom. Ta enota bi razen preventive in intervencij skrbelo tudi za vzgojo gasilskega kadra: na območju občine. Ustanovni stroški bi znašali predvidoma 14 milijonov dinarjev, ki bi jih krili iz prispevkov gospodarskih organizacij in dotacij ljudskega odbora. Poklicni gasilci bodo v okviru možnosti opravljali tudi določeno servisno službo, s čimer bi ustvarili nekaj lastnih dohodkov in tako prešli na delno samofinansiranje. — P.

LOŠKI DELAVEC

21 cest v gradnji

V preteklem letu je gradnja gozdnih in vaških poti zavzela tako v Selški kakor tudi v Poljanski dolini velik obseg. Največ cest in sicer 12 gradijo na področju gozdarsko-kmetijske zadruga in Čušnjič v Selški dolini. Razen tega imajo na tem območju v gradnji tudi več manjših objektov — viak. Prav tako gradijo tudi na področju Kmetijske zadruga v Skofji Loki štiri ceste in na področju kmetijsko-gozdarske zadruga v Gorenji vasi pet cest in dve viaki. Tako ošebzen krog gradenj je povzročil številne finančne, organizacijske in tudi tehnične probleme.

Vzroke, da so pričeli s tako množičnimi gradnjami gozdnih in vaških cest, je treba iskati predvsem v težnjah prebivalcev hribovskih vasi. Ti si namreč želijo s tem izboljšati komunikacijske zveze. Nekateri izmed teh gradenj niso ekonomsko utemeljene in so izključno le rezultat komunalnih potreb. Zainteresirani prebivalci so za gradnjo cest prispevali tudi lastna sredstva, in sicer tako, da so iz svojih rednih posevkov zbrali precejšnjo količino lesa in ga odstopili gradbenim odborom. Ti so nato s iztržkom pričeli z gradnjami cest.

Razen prispevkov prebivalcev pa so v gradnje vložili tudi precej

druženih sredstev iz investicijskega dela gozdnega sklada, iz občinskega proračuna in iz sklada za vzdrževanje gozdnih poti ter delno tudi iz sredstev gozdnov splošnega ljudskega premoženja. Pri teh gozno-komunikacijskih delih so odigrale pomembno vlogo prav združene kmetijske zadruga. Te so nudile gradbenim odborom in krajevnim odborom nasvete in strokovne kadre. Pogosto so morale zadruga priskočiti na pomoč tudi s krediti, ker prebivalci niso mogli takoj spraviti prispevani les do prevoznih poti in tako niso mogli dobiti denarja. S svojim kreditnim posegom pa so zadruga omogočile nadaljevanje gradenj.

Za gradnjo gozno-komunikacijskih poti je bilo v preteklem letu porabljenih v skofjeloski občini nad 22 milijonov dinarjev družbenih sredstev, od katerih odpade 4,5 milijona dinarjev na področje KZ Skofja Loka, 1,1 milijona dinarjev na področje KGZ Gorenja vas in nad 16,4 milijona dinarjev na področje KGZ Čušnjica. Državljeni pa so na področju KZ Skofja Loka prispevali 6,3 milijona dinarjev, na področju KGZ Gorenja vas 3,5 milijona dinarjev, in na področju KGZ Čušnjica 31,1 milijona dinarjev; skupno torej 40,9 milijona dinarjev. Pri tem pa moramo opozoriti še to, da je upravni organ dovolil gradbenim odborom razrez hlodovine in je tako

TRZIŠKI VESTNIK

so svojo nalogo opravljali navdse pomanjkljivo. V tem primeru je seveda krivda na vseh članih ZK določene organizacije, ker v sekretariatu niso izbrali res najbolj sposobnih komunistov, temveč so se oprijeli »linije najmanjšega odpora« in izbrali tiste, ki se svoje odgovornosti niso dovolj zavedali.

Pomemben zaključek v razpravi je bil tudi ta, da se morajo člani sekretariata v prihodnje temeljitje pripraviti za sestanke. In če je potrebno, naj bi se o določenih problemih predhodno posvetovali tudi s stanovanjskimi skupnostmi, mladino, SZDL ali drugimi družbeno-političnimi organizacijami.

V razpravi so precej obširno analizirali tudi sodelovanje članov ZK pri sprejemanju novih pravičnikov o delitvi CD in OD in potek sprejemanja teh pravičnikov nasploh. Člani plena so ugotovili, da je bil vsak način sprejemanja omenjenih pravičnikov boljši od tistega, kjer so zadevo prepustili stihiji. V teh pri-

Reorganizacija je bila upravičena

Večletne pomanjkljivosti bodo odpravljene v glavnem že letos

V zadnji številki smo že objavili razgovor z direktorjem gostinskega podjetja »Zelenica«, danes pa objavljamo razgovor še z direktorjem Gostinskega podjetja Trzič Mihaelom Karom. Na vprašanje, kakšne načrte ima to podjetje za prihodnje, nam je tovariš Karo povedal:

»Te dni že urejamo nova kavarniške prostore v doslej neizkoriščenem prostoru — salonu na Pošti. Kavarna bo imela približno 80 sedežev, ob sobotah in nedeljah pa bo v njej tudi glasba. Po mojem mnenju so Trzičani takšen lokal doslej močno pogrešali. Po dogovoru z izvajalci del, bi morala biti otvoritev kavarne že 10. marca.

Nato se bomo lotili ureditve zasteklenega vrta. Pri tem pa imamo seveda težave zaradi sredstev. Potrebni bi bilo 18 milijonov dinarjev, ki pa jih sami ne

moremo zagotoviti. Torej je vse odvisno od odobritve kreditov. — Bržko bi imeli sredstva, pa bi tudi ta prostor lahko še letos uredili.

Nadalje se bomo lotili ureditve tujskih sob. Glede tega imamo sicer problem, ker so nekateri prostori še vedno zasedeni s strankami, ki z gostinstvom nimajo nikakršne zveze. Medtem ko za gostinske kadre že urejamo sobe na podstrešju, bi bilo za omenjene stranke potrebno v najkrajšem času zagotoviti nova stanovanja.

Se letos pa bomo preuredili tudi sedanjo točilnico. V njej nameravamo urediti poseben prostor z določenimi specialitetami (pečenjem na žaru).

Razen tega smo že v dogovoru za ureditve novega gostišča ob novi cesti čez Ljubelj, ki naj bi bilo v neposredni bližini letnega kopaljšča. Tam je predvidena tu-

di bencinska črpalka. Po dosedanjih razgovorih naj bi uredili takšen objekt, ki je ob avtomobilski novi cesti Ljubljana-Zagreb v Brezicah. Ker gre torej za precej veliko novogradnjo, bomo morali zapirositi za zvezni kredit in od tega so odvisni vsi naši načrti.»

Cepprav je bilo ob reorganizaciji precej takšnih ali drugačnih govorice, se je vendar že po dobrem mesecu obstoja dveh gostinskih podjetij pokazala upravičenost reorganizacije. Ne samo solidnejše usluge, tudi vsesplošna zainteresiranost za nadaljnji razvoj je posledica reorganizacije. In vse kaže, da bo v kratkem lahko opravljeno na področju gostinstva v trziški občini tisto delo, za katerega bi bilo pri prejšnji ureditvi potrebnih precej let. Konkurenca je torej že v tem kratkem času dala prve zadovoljive rezultate. — B. F.

Na nekaterih ovinkih je cesta, ki pelje iz Selške doline v Sorico dolaj ozka. Taki zavoji ovirajo promet predvsem večjih avtobusov in kamionov. Da bi se v prihodnje nad tem šoferji ne pritoževali več, so cestarji te dni pričeli širiti najozja mesta.

Ob 113. obletnici Prešernove smrti Zakladnica lepote

Zanimivo je, kako močno smo Slovenci navezani na svojega Prešerna in s kakšno verno in najmlajšim vcepjamo ljubezen do pesnika. 8. februar je za nas dan, ko pretehtavamo svojo kulturno rast in hkrati na najrazličnejše

roma užitek. Ob takem pojmovanju se žal izraža okrnjenost poslušnika za duhovno vrednote (v tem primeru poezijo), ki bi nam morala pomagati graditi našo kulturo.

Ob intenzivnem življenju v Prešernovo poezijo naša duševnost

Celostranski linorez Janeza Vidica iz gorenjske bibliofilske izdaje Zdravljice (h kitlici Zive naj vsi narodi)

načinu javno izražamo svoje spoštovanje do pesnika, ki nam je dal nesmrtno pesem. Verjetno tudi ni mnogo naših družin, ki ne bi imele Prešernovih poezij. In zelo smo tudi občutiljivi, če drugi Prešerna ne cenijo dovolj. Z redkimi izjemami, kar se da skrbno pripravljamo proslave in druge prireditve, da bi tako dostojno počastili pesnikovo spomin (seveda smo pri tem včasih preveč enolični in stereotipni). Velikokrat pompozno in patetično proslavljamo, kar je po svoje morda tudi simpatično, ne bi pa smelo biti začetek in konec našega odnosa do Prešernove pesmi.

Bolj cenjena bi morala biti druga pot, ki se ni dovolj prehojena — to je pot našega intimnega in tihega poglabljanja in življenja v poezijo. Človek mora ostajati na samem s Prešernovo pesmijo in vsrkavati njeno lepoto. Takšen intimnejši stik nas osrečuje in bogati in vedno znova nas bo mikalo, da bi se in še segali po verzih, ki nas plemenitijo in osvetočajo. Ob prebiranju Prešernovih poezij bomo vedno odkrili kaj novega, kar nam je bilo dotlej skrito, da ne rečem nerazumljivo. Vsako tako novo odkritje je neprecenljiva vrednota, ki pomaga k naši duhovni rasti. In takih neodkritih mest je še veliko, saj je končno umetnost prav zaradi tega tudi tako privlačna.

Nekateri so sicer mnenja, da današnji »atomski čas« in poezija ne »gresta skupaj« in da je treba seči zaradi življenjske nagliceraje po zabavnejših stvarih ozir-

zavneni v sovžoju in ob tem srečanju se odpirajo najbolj skrite kamrte srca in zdi se mi, da človek bolje spoznava samega sebe in da ob lepotah genialne poezije

**ZIVE NAJ VSI NARODI.
KI HREPE NE DOČAKAT DAN,
KO, KODER SONCE HODI,
PREPIRIZ SVETA BO PREGNAN,
KO ROJAK
PROST BO VSAK,
NE VRAO, LE SOSEB BO MEJAKI**

močnejše občuti lastno srečo, ljubezen, bolečino in trpljenje ter ob tem raste.

Intimnejši stik s Prešernovo poezijo nam odkrije tudi nekatere najbolj rahločutne in najnežnejše njene sestavine. Morda nam je prav to pri Prešernu najbolj tuje in premalo dojetno, a je zanj kot človeka in pesnika tako značilno, da si brez njih ni mogoče ustvariti celotne pesnikove podobe. Do

skrajnosti subtilno in občutiljivo — a na videz sila preprosto — izraža Prešeren svojo ljubezensko čustvo n. pr. v Gazeli »... da jo ljubim« in prav tako tudi v pesmih Pod oknom, Strunam, da o nekaterih zadnjih sonetih Sonetnega venca niti ne govorimo. Izredno močno ljubezensko čustvo je izraženo s kot tančica nežno in rahlo metaforiko ali pa je zelo obzirno naravnost izpovedano. Prav tako mehka in rahločutna — le na majce drugačno melodijo ubrana — je njegova izpoved ljubezni do prijateljev (Copa in Smoleta) in človeštva sploh. S kakšno tenkočutnostjo je zapeta elegija V spomin Andreja Smoleta in s kako gorečim hrepenenjem poje v Zdravljici o sožitju med narodi! Zadnja kitica Zdravljice nas tudi jasno prepričuje, kaj je pomenila Prešernu dobrota, ki je nedvomno ena izmed najpomembnejših sestavin človekove biti. Takole poje: Nazadnje še prijatlji, kozarce zase vzdignimo, ki smo zato se zbratili, ker dobro v srcu mislimo; dokaj dni naj živi vsak, kar nas dobrih je ljudi!

Žive naj vsi narodi

Gorenjska bibliofilska izdaja Prešernove Zdravljice

Ob stoletnici Zdravljice (1844 do 1944) je mimo ostalih izdaj te pesni izšla tudi gorenjska bibliofilska izdaja. Publikacija je tako lepo opremljena, da si le težko predstavljamo, kako je bilo možno pod tako težkimi pogoji med NOB narediti kaj takega. Podatki, ki jih srečamo v delu samem, nam povedo: da je Zdravljico izdal Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Gorenjsko in da sta jo likovno opremila Janez (akademski slikar Janez Vidic) — celostranske lesoreze — in Viher (arhitekt Marjan Sorli) — vinjete; da je izšla v 1500 izvodih (vsi so bili numerirani) in da jo je natisnila partizanska tiskarna TRILOF (v Davči pod Blegošem).

Posamezne kitice Zdravljice so natisnjene na posebnih pergamentnih listih v rdeči (oziroma črni) barvi, nad tekstem in pod njim pa so vinjete, in sicer v zlati bronzi; vsakemu pergamentnemu listu s kitico sledi list s celostranskim linorezom. Ti so izredno nežni in zelo preprosti, pa se zato dobro ujema s prav nič patetično Zdravljico. Publikacija sama razodeva, da so se vsi tisti, ki so pri izdaji sodelovali, dela lotili z izredno ljubeznijo in prizadevnostjo. To mi je potrdil tudi nekdanji vodja tiskarne Franc Boštjančič-Boš. Dejal je, da so delali noč in dan, tako da je bila dokončana zelo hitro (v manj kot štirinajstih dneh — decembra 1944). Bošu (ki je menda tudi postavil tekst) so pri tiskarskem delu pomagali Janez Fister-Nace, Lado Kosiček-Miro, Miloš Jecič-Rado, Janez Bokal-Slavko, France Cekin-Samo, Anica Kops-Darinka in drugi. Zdravljico so tiskali s posebno pozornostjo in v tiskarnici je bilo čuti prav posebno slovesno vzdusje. Menda nobene stvari niso delali z večjim zanosom in ljubeznijo kot prav Prešernovo Zdravljico. Namenjena je bila kot priznanje in darilo tistim, ki so se izkazali v boju za osvoboditev domovine. — Tudi slikar Janez Vidic pravi, da je

PREŠERNOVA ZDRAVLJICA

Vsako zbljezanje s Prešernovo poezijo je tudi za nas korak bliže k popolnejšemu notranjemu življenju.

Vsako zbljezanje s Prešernovo poezijo je tudi za nas korak bliže k popolnejšemu notranjemu življenju. — G. K.

Obdajale so vtrjene jih skale...

Z razstave v Mestnem muzeju Sonetni venec v likovni izpovedi

V sredo, 7. februarja, — na večer pred obletnico smrti pesnika dr. Franceta Prešerna — je pripravil Mestni muzej v Kranju tokratnim obiskovalcem lepo presenečenje in obliki kulturnega večera. Ob tej priložnosti je bila odprta razstava akademskega slikarja Miha Maleša pod naslovom France Prešeren: Sonetni venec. Večeru sta vtišnila posebno privlačnost recitatorja Maruša Augustinova in Bojan Pisk, ki sta poslušalcem doživeto posredovala Prešernov Sonetni venec.

Posebno pozornost pa je vzbudilo 30 barvnih linorezov Sonetnega venca. Likovna ponazoritev Sonetnega venca pravzaprav ni delo novejšega datuma. Delo je slikar zasnoval že dokaj prej, saj je izšla že leta 1937 prva bibliofilska izdaja Sonetnega venca, vendar takrat v črno - beli tehniki. V zadnjem času pa je slikar celotni opus — 30 linorezov — izpopolnil v barvah.

Ker se slikar M. Maleš to pot prvič predstavlja kranjskemu likovnemu občinstvu, ne bo odveč, če spregovorimo besedo, dve o njegovi umetniški poti, ki ga je privedla med najvidnejše današnje likovne ustvarjalce.

M. Maleš se je rodil 1903. leta na Jeranovem pri Kamniku. Obiskoval je umetniško akademijo v Zagrebu, nato pa specialko na umet-

niški akademiji v Pragi, kjer je leta 1927 diplomiral.

Razstavljal je začel že zelo zgodaj. Pozneje pa se je udeležil mnogih razstav doma in v inozemstvu. Zlasti pomembne so njegove udeležbe na razstavah v Pragi (1926), Lyovu in Krakovu (1927), v Filadelfiji (1935), v Rimu (1937), Milanu (1939) na razstavi »XIX. in XX. stoletje jugoslovanskega slikarstva doma in v tujini in na razstavi slovenske grafike v Trstu leta 1949. — Razen tega pa je sodeloval tudi na raznih drugih reprezentativnih jugoslovanskih razstavah v inozemstvu. Tu bi lahko naštel kar 21 mest, kjer je razstavljal svoja dela. Razen tega pa hranijo njegova dela številne inozemske galerije in privatne zbirke.

Maleševa ustvarjalnost je enako pestra v uporabi tehničnih sredstev kot pri izbiri motiva. Če ga ob srečanju s Sonetim vencom obravnavamo predvsem kot grafika, tedaj kajze pripisati, da je Maleš razen Jakca najuspešnejši slovenski grafik; po plodovitosti pa se z njim lahko meri samo Jakac. Kot grafik goji predvsem: lesorez, linorez, jedkanico, suho iglo, gravuro na lesu, litografuro, litografijo. Po 1952. letu pa goji tudi monotipijo — barvno grafiko v tolikšnem obsegu kot nihče pred njim. Vsekakor pa je pri izbiri grafičnih tehnik presenetljivo rahločuten. Zato so tudi njegove umetniške realizacije polnokrvne stvaritve, ki nas ne zadevujejo zgolj s svojo čustveno razgibanostjo, temveč tudi s svojo zunanjo oblikovno, tehnično platio.

In likovna ponazoritev Prešernovega Sonetnega venca? Nobenega dvoma ni, da se je ustvarjalec lotil silno težavne naloge. Težko je namreč najčistejši zven bronca — če ga primerjamo z nedosegljivo umetnostjo Prešernove pesnitve — rahločutno ponoviti z linijo, ploškivijo in končno tudi z barvo. Sam ustvarjalec meni, da gre tu le za poizkus likovne ponazoritve, za sovžoče z veličastno pesnikovo poezijo. Najlepši primeri, kjer je slikarju uspelo izoblikovati rahločutno podobo vsebinskega doživljanja, toplote in melodičnosti, so linorezi z naslednjimi podnaslovi: Uvodni linorez v biedermajersko deklico, dalje »Mokroveteče rožice poezije«, »Kjer poroseno od ljubezni čiste«, »Viharjev jeznih mrzle domačije«, »Zelje rožile so prehrepenče« in »Tak blizo moj ga bi srca kraljica.«

Morda kaže še omeniti, da je Malešev Sonetni venec doživel v Kranju v obliki razstave svoj prvi stik z ljubitelji likovne umetnosti.

V zgornjih razstavnih prostorih muzeja pa je bila hkrati odprta razstava del jeseniških likovnikov — amaterjev »Dolik«. Dela — predvsem krajine — so bile pred tem razstavljeni že na Jesenigh in smo o razstavi že poročali.

S. S.

Hammond Innes:
Sinji led

Njegovi prsti so potegnili za blago na pol praznega rekava. — Pri tem so pač določene težave. Njegov obraz je bil ves v napetosti, prav tako kot njegovo telo.

»Kakšne težave?« sem se zanimal.
»Vprašajte Jorgensena. Njegov glas je zvenel nasilno.
Obrnil sem se. Jorgensenov obraz je bil blede. Njegova skoro kot usnje trda koža je obstala negibna maska, toda njegove modre oči so bile stisnjene in bistre. »Zdi se mi, da bo bolje, če mi sami poveste?« je dejal.

Dahler je skočil pokonci. »Povejte jim sami!« je zakričal. »Ne. Zakaj bi naj jim sam pripovedoval, da svoje lastne domovine ne smem več obiskati?« Potisnil je svoj stol nazaj in za korak stopil bliže k Jorgensenu. Potem se je zopet nenadoma obrnil. Po nekaj razburjenih korakih se je ustavil pri vratih kabine. Zasukal se je in uperil svoj pogled na nas. »Nikoli vam tega ne bom pripovedoval.« je dejal. Njegove rjave oči so se s svojško vasiljivostjo obrnile k meni. »Pojdem z vami, gospod Gansert. Cutim, da sem to Farnellu dolžan.« Pogledal je Jorgensena. »In jaz sem vajen svoje dolgove plačati,« je dodal.

»Kakšen dolg je to?« sem vprašal.
»Rešil mi je življenje,« je odgovoril.
»V zmoti ste gospod Dahler,« je mirno dejal Jorgensen. Na Norveškem vam preti nevarnost aretacije.«
»In katero od vaših kreaturev boste tokrat poslali naj me ovadi? Kako?« je vprašal zasmehljivo Dahler. »Ali pa boste svojemu umazano delo sami opravili?«
Z glavo nagnjen proti Jorgensenu in nekoliko nagnjen na stran se je počasi pomikal skozi prostor. »Ali še vedno nimate dovolj?«

»Prosim, sedite vendar, gospod Dahler,« sem dejal in mu položil roko na ramo.
Obrnil se je in za trenutek sem pomislil, da me bo ugriznil v roko, tako strupen izraz je ležal v njegovih potezih. Potem je nenadoma zginila vsa njegova napetost in sedel je. »Oprostite,« je dejal.

Pogledal sem Jorgensena. »Slednjič imamo še vas tukaj, gospod Jorgensen. Prišli ste, kot ste dejali, da bi se pogovorila o možnostih sodelovanja med B. M. & I. in vašo lastno organizacijo.« Nagnil sem se proti njemu. »Kot rečeno, vam ne verjamem. Prišli ste zaradi tega, ker vas Farnell prav tako zanima kot nas. Govorili ste s sirom Clintonom o najdiščih niklja in urana. Pri tem ste samo tipali. Prav nič ne veste, kakšne kovine so naši na Norveškem.«

Zastal sem in potem z vsom prepričanjem dejal: »Toda jaz vem — in sicer ni to niti nikelj niti uran. In tudi o tem, kje so ta ležišča, nimate prav nobenega pojma. Vaš prihod sem ni bil nič drugega kot čisti bluf.«

»Torej veste, kje leži kovina, ki so jo našli, ali ne?« Njegove oči so bile popolnoma brezizrazne. Ni bilo mogoče uganiti, kaj misli. »Ali je bil Farnell tisti, ki vam je to povedal?«

»Da,« sem odgovoril.
»Kdaj ste stisnili kaj o njem?«
»Sporočilo je prišlo po njegovi smrti,« sem odgovoril.
»Iskrical vas bom, če želite,« sem dejal. »Toda pomislite tukaj v tej kajuti, je po mojem prepričanju vse znanje, ki ga je mogoče zbrati o Farnellu ali vsaj toliko, kolikor znanja potrebujemo in preden boste vi v Združenih državah, bom jaz tudi na Norveškem.«

Molčal sem in opazoval. Potem sem stopil do vrat. »Premislite si,« sem dejal, »če želite, vas izkrcam v Greenwichu. Toda odločite se takoj. V kakšnih petih minutah bomo pluli mimo pristaniškega pomoča.«

Odprl sem vrata in odšel na krov. Po svetlobi v kajuti je bilo zunaj zelo temno. Povsod okrog nas so se lesketale luči. Veter mi je hladno bril v obraz. Krov pod mojimi nogami je rahlo drhtel. Udarjanje mimo hitečih valov me je osrečevalo. Bill smo v polni vožnji.

Odšel sem proti krmi, kjer je kot tiha temna postava sedel ob krmilu Dick in kjer se je na svetlem nebu nad Londonom odražal vitki jambor kot ostro kopje.
»Zdaj bom prevzel jaz,« sem dejal. »Pojdi ti dol in razdeli naše goste. Oddeli jim kabine, daj jim odeje, rjuhe in vse drugo,

kar potrebujejo. Po možnosti jih kakorkoli zaposli. Dick, in glej, da bosta Jorgensen in Dahler ločena. Pokaži dekletu kuhinjo in ji povej, naj pripravi večerjo. Pazi, da ne bo nihče imel časa za razmišljanje. Rad bi, da nihče, najmanj pa Jorgensen, ne pride semkaj in zahteva, naj ga izkrcam.«

»V redu kapitan,« je odgovoril. »Poskusil bom, kar se bo dalo storiti.«
»Ah, a, in povej jim, naj napišejo, če bi hoteli oddati še kakšna sporočila,« sem dodal, ko je odhajal. »Pojasni jim, da imamo na ladji radijski oddajnik in sprejemnik.«

»Lepo,« je dejal in izgubil po stopnicah.
Oblekel sem plašč in sedel za krmilo. Wilson je bil zaposlen z zapiranjem oknic. Poklical sem ga in prišel je na krmo. Bil je doma iz Cornwalla, ne več popolnoma mlad, vendar sprten mornar. »Dvigni jadro številka ena in malo jadro,« sem mu dejal. »Če ne bo močnejše pihala, bomo lahko razneli še kakšno.«

»Aj, aj, gospod,« je odgovoril. Njegov nagubani in od vetra zarjaveli obraz je bil videti rdečkast v siju stranske luči. Kratko se je še obotavljal. »Ali je kaj resničnega na tem, kar je pripovedoval gospod Everard, da potujemo na Norveško?«

»Točno,« sem dejal, »ali ti ni prav?« Njegove globoke poteze so se raztegnile v nasmeh. »Ribarjenje je na Norveškem še boljše kot v Sredozemlju. Pijunil je čez ograjo, kot bi hotel podčrtati manj-vrednost Sredozemlja, in nato odšel naprej. Pogledal sem kvišku k vrhu jambora. Luč, ki je kazala, da smo jadrična z motornim pogonom, je osvetljevala še prazno vrvje. Pripravil sem se na to, da bom vodil ladjo vso srednjo stražo do ustja Temze. Zemljevidja nisem potreboval. Mnogokrat sem že jadral po Temzi navgor — navzdol, poznal sem vsak ovinek in spremembo smeri, razsvetljal signalov in svetilnikov. Ob pogonu s strojem je ladja plula predvsem naravnost. Edino, kar me je še vznemirjalo, je bilo vprašanje, ali bo ostal Jorgensen na ladji ali ne.«

Ko sem torej videl na obali, kako smo pluli mimo kraljevske mornarske šole v Greenwichu, sem nalahno vzdihnil in olajšanju. Ni bil človek, ki se ne bi mogel odločiti. Povedal sem mu, da ga bom, če želi, izkrcal v Greenwichu. Ker te želje ni izrazil, je torej preostalo samo, da se je odločil za potovanje. Toda dokler ne bomo zapluli mimo Nore, ne bom povsem srečen. Kajti po neje vse vračanje ne bo več prišlo v postev.

Preteklo je pol ure, ko se je zopet prikazal Dick. »Vse sem jih pospravil,« je dejal. Še enkrat je pogledal čez ramo in mi potem zašepetal: »Če verjameš ali ne; Jorgensen, naš industrijski motogec, pomaga Jill pri kuhanju.«

Pomenki ob marmornatih skladih

CANKARJEVCI

Nedaleč pod seboj sem opazil visoko postavo v bellem plašču. Pomislil sem, pomeril in sprožil. Se zdaj ga vidim, kako se je sesedel v sneg. Sam sebi sem se čutil, da sem ga zadel. Toda k njemu so skočili trije vojaki in ga potegnili za seboj in kritje tako naglo, da nisem utegnil še enkrat pomeriti. V to sem bil tako zatopljen, da nisem mislil na nič drugega. Takrat je nekdo stopil k meni in me opomnil: — Tovariš, iti bo treba, Nemci so že blizu. — Odgovoril sem mu, da je položaj tu tako odličan, da ne grem nikamor. Spet sem gledal trato pod seboj in na njej Nemce, kako se pomikajo proti nam.

Nenadoma zažvižga nekaj skozi lino in močno udari ob tla. Pogledam: nobenega partizana ni več. Na tleh pa leži granata! Toda ne razpoci se in čakam, kdaj se bo to zgodilo. A to se ne zgodi in zdaj sem prepričan, da je tudi to sad sabotaze. Toda kaj, če se bo le razpočila?

Obide me strah, naglo skočim iz skednja in stečem. Tedaj pa že nekdo krične proti meni: — Lezi — Naglo ležem in se plazim nizdol k tovarišem. Potem vprašam prvega, zakaj so tako vpili proti meni.

— Kaj nisi videl za seboj Nemcev — mi odgovori eden. Hotel sem streljati, ko si ti skočil iz hleva, tako bi zadel ravno tebe!

Tam blizu so potem naleteli na komandanta Gregoriča, ki je šel ogledovat položaje proti Jelenščam. Ta je vzel kurirja Bernika s seboj in ga opozoril na granato. Na srečo se je tedaj privallila megla in ju zagrnila, da so granate in mine na slepo orale po strmini. Kakorkoli že, fronta je bila prebita in zdaj je bilo jasno, da se bo po teh tridnevni bojih kljub uspešni obrambi treba umakniti. Tega se Karel Kravcar spominja takole:

»Da bi bila zmeda še večja, so Nemci tudi v nedeljo streljali s dumdumkami. Pokalo je za nami, pred nami in povsod, kjer je taka kroglja zadela ob kakšno stvar. Tudi ta dan smo ležali na položajih in zadrževali Nemce. Nenadoma je začelo z leve močno pokati. Nismo mogli verjeti, da so Nemci končno le prodrli v vas.

Vnel se je boj med hišami. A morali smo se umikati, sicer korak za korakom, vendar nam je nazadnje ostala pot edino le v strmine Jelovice.

Gazili smo kar po celem. Proti vrhu je bila snežna odeja debela za dober meter. Umik po takem snegu z vso opremo in orožjem je terjal od nas, ki smo bili zelo izmučeni, hude napore. Samo nepremagljiva želja po življenju nam je vlila toliko moči, da so naši živci zdržali. Sneg, ki nas je tako oviral, pa je imel tudi svojo dobro lastnost. Nemci so namreč opazili naš umik in so začeli pobožje močno obstreljevati, ne le z lahkim orožjem, temveč tudi z minometalci. Dve mini sta padli samo nekaj metrov od mene. Toda nič hudega se ni zgodilo. Njun učinek je omilila debela snežna odeja. Zgodilo. Samo sneg me je zastul, da sem bil kot snežni mož.

Bil sem na koncu moči. Obleka na meni je bila zmrcznjena, na čevlju pa je bil podplat odtrgan, ker mi je žica, s katero sem imel privezanega, popustila, da sem jo med hojo izgubil. Napenjal sem zadnje sile in se opotekal navzgor za tovariši...«

POKOL MED BITKO
Vrnimo se na Jelenšče. Medtem ko je na Pečeh boj najbolj divjal, so se Nemci tam gori razkropili po hišah. Tako so naleteli na ljudi, ki so se prejšnji večer zatekli na Jelenšče, da bi tako ušli zli usodi. Nemci so hodili od hiše do hiše, ropali, popivali in se lotevali ljudi. Tisti moški iz Peči so se zadrževali pri Grobovcu, nekaj pa tudi pri Solarju in Grogcu. Nemci so zdaj nalezili prav nanje, ki so mislili, da bo tam najvarneje. Grogovčeva Ivanka se tega spominja:

DOKUMENTI! DOKUMENTI! DOKUMENTI!

Abonente RESTAVRACIJE »ISKRA«
obveščamo, da je skrajni rok za zamenjavo oziroma odplačilo neizkoriščenih bonov za hrano
15. 2. 1962
Po tem roku bonov ne bomo mogli več zamenjati niti jih izplačati

ELEKTRARNA SAVA - KRANJ razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

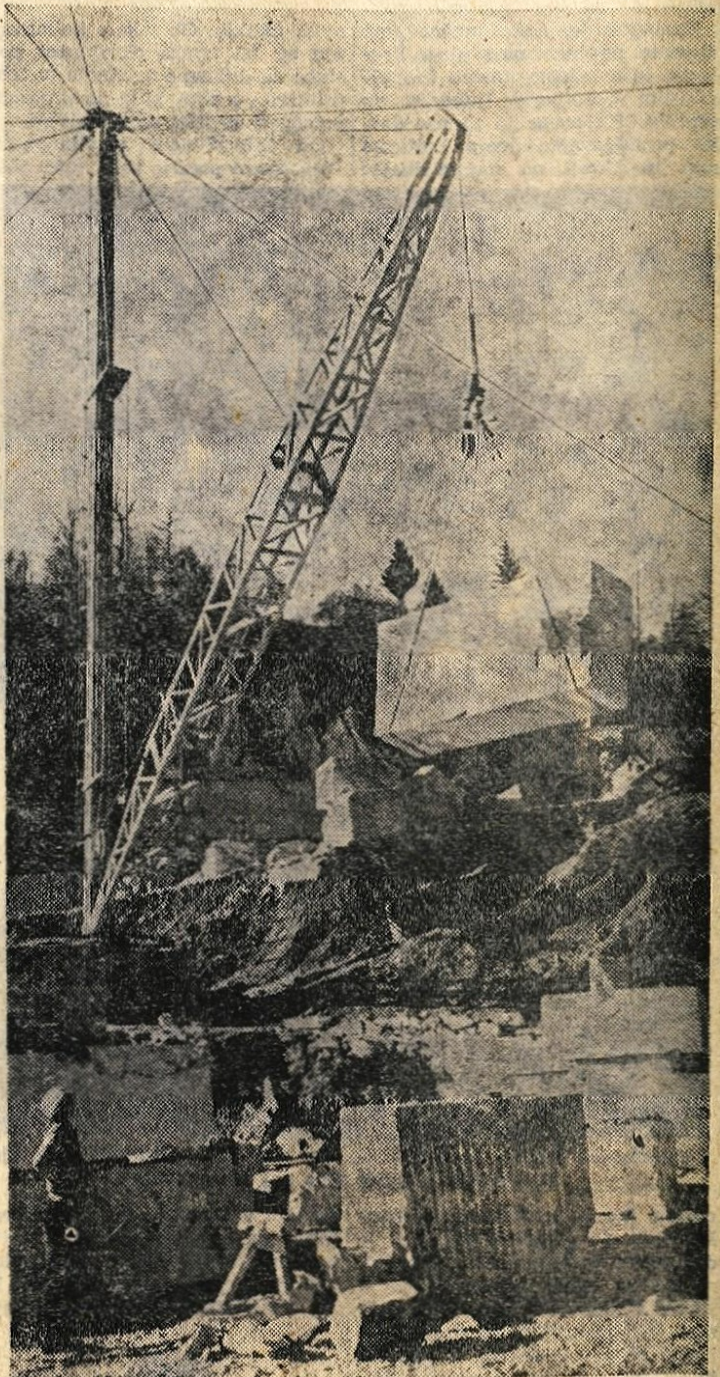
- STROJNIKA-STIKALCA HE Kokra-Kranj, HE Pristava-Tržič, HE Sora-Šk. Loka, HE Sora-Fužine, Žiri**
- STIKALCA HE Sava-Kranj**
- SKLADIŠČNIKA**
- NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA**

Pogoji:
Za delovno mesto pod št. 1 se zahteva kvalifikacija iz elektro-strojne stroke.
Za delovno mesto pod št. 2 se zahteva kvalifikacija iz elektro stroke.
Za delovno mesto pod št. 3 se zahteva srednja strokovna izobrazba iz ekonomske stroke ali daljša skladiščna praksa iz tehnične stroke.
Osebnih dohodek je določen s pravilnikom.
Pismene prošnje je poslati na naslov: ELEKTRARNA SAVA-KRANJ, STARA CESTA 3.

»PROSIM, ALI BI HOTELI POMAKNITI SVOJ AVTO NEKAJ METROV NAZAJ. SAJ VESTE, KAKO JE, SPET NAMREČ PREMI-KAMO. PREVIDNOST PA JE MATI MODROSTI!« TO JE BILO NAMESTO POZDRAVA V »HOTAVELJSKEM RUDNIKU MARMORA«. POGLEDALI SMO NAVZGOR. NAD NAMI SO VISELE JE-KLENE VRVI, KI SO Z NEVIDNO MOCJO KREPKO PRIKLEPALE K ZEMLJI STEBER, OKROG KATEREGA SE JE VRTELA NAPRAVA ZA DVIGANJE IN PREMIKANJE MARMORNATIH BLOKOV. V BARAKI NA VZPETINI NAD CESTO JE ZABRNEL MOTOR. JE-KLENE ŽICE SO SE NAPELE, NEKAJ JE ZAROPOTALO IN ŽE SMO ZASLIŠALI GLAS: »V REDU — KONCANO!« VRVI SO PO-PUSTILE, DELAVCI SO ŽE POSTAVILI MARMORNATI BLOK TJA, KAMOR SO ZELELI.

Taki ali pa vsaj podobni dogodki se ponavljajo v podjetju »Marmor«. Hotavlje v Poljanski dolini vsak dan, kadar je treba marmornate bloke premakniti na drugo mesto. In tak je torej tudi prvi vtis, ki ga dobi obiskovalec, če ga take dni pot slučajno zanese tja. Pravo smer pa tu ni moremo zgrešiti, saj pelje cesta tik pod mestom, kjer lomijo marmor. Po drugi strani pa imamo še en kazipot. Prikupne hišice obložene z marmornatimi ploščicami vzdolž vse doline — kažejo, da marmor ne more biti daleč. Vendar pa končno to ni povsem zanesljiva priča. Če bi imeli samo tega vodiča, bi nas pot pogosto zanesla tja, kjer bi zaman iskali marmor in kjer bi se morali zadovoljiti z navadnim kamenjem. Hotaveljski marmor je namreč poromal že v številne kraje ne samo v naši domovini, temveč tudi izven naših meja. Zahodnoevropske države so čedalje pogostejši kupec. Zlasti se zanj zanimajo Italija, Nemčija in Švica. Vendar pa tudi na domačem tržišču povpraševanje iz dneva v dan raste in tako morajo številni kupci čakati tudi po več mesecev. Seveda je tako čakanje povezano z negotovanjem, toda...

Hotaveljski marmor kupujejo za različne namene. Nekateri ga potrebujejo za obloge, drugi za podstavke, iz njega so izdelani tudi številni spomeniki po vsej naši deželi. Naj naštejemo samo nekatere najbližje: spomenik v Poljanih, v Godešcu, na Vrsniku, v Idriji in seveda tudi na Hotavljah in še in še. Tudi tujci kupujejo marmor največ za spomenike in podstavke, čeprav tudi stavba v tujini, ki bi bila obložena s hotaveljskim »čudovitim kamnom«, ne bi bila posebna redkost. Po kvaliteti delijo hotaveljski marmor na štiri vrste. Povprečna cena kubičnega metra pa znaša 60 tisoč dinarjev.

»Se malo na desno!«

težnje so se že v dobri meri izpolnile, kljub temu pa nameravajo tudi v prihodnje svoje delo čimbolj modernizirati. Kmetijsko proizvodnjo večkrat imenujemo »tovarno na prostem«. Taka tovarna je končno v pretežni meri tudi izkoriščanje marmor na Hotavljah. Večina delovnih postopkov namreč poteka pod milim nebom. V poletnih mesecih sonce razgreje razgaljeno skalovje ali rob, kakor nekateri imenujejo steno, v kateri lomijo marmor. Tako je v njej in pod njo dokaj večja temperatura, kakor pa jo pove radijski napovedovalec. Rezultat takih razmer pa so ozoženjena telesa. Toda žal, ko ne moremo odvečne temperature shraniti in jo porabiti v zimskem času. Tako lahko tudi v »hotaveljskem rudniku marmora« zima neovirano razsaja. Kolikor je pač mogoče, prilagajajo delo vremenskim prilikam. Tako ob hujšem mrazu ne žagajo skladov, ker je to oteženo tudi glede na sam mehnični postopek. Zdag pa zdag morajo odstraniti tudi odvečni material, ki je nad marmornatimi skladi. Sele tedaj, ko teren dobro očistijo, lahko spet zapoje je-klene žice in od stene se odločijo marmornati skladi.

In če smo že začeli z varnostjo pri delu, naj še zaključimo. V podjetju »Marmor« Hotavlje pravi, da kljub težkemu in nevarnemu delu še niso imeli večjih nesreč. Poškodbe so bile v glavnem le manjše prakse, kar je nedvomno dokaj razveseljivo. Da ni večjih nezgod, je zasluga vseh delavcev, ki drug drugega spričo opozarjajo na morebitne nevarnosti.

Kadarkoli občudujemo lepe marmornate plošče in lepo izklesane spomenike, le malokrat pomislimo, koliko truda je bilo potrebno, da je poprejšnja robata gmota dobila tak videz. Če pri tem odštejemo umetnikovo delo, ki je dalo marmornatemu bloku s pravokotnimi ploskvami svoj poseben pomen in smisel, še vedno ostane precejšnja mera naporov in prizadevanj tistih ljudi, ki so zemlji iztrgali kamen in mu s klesanjem ter brušenjem dali lepo obliko. Ta posel ni lahak. To povedo tudi sami delavci v »Marmoru« Hotavlje. Najprej morajo očistiti teren in odstraniti ves nepotreben material. Tako pridejo do marmornatih skladov, za katere upajo, da bodo iz njih lahko dobili lepe marmornate kose. S posebno je-kleno vrvijo in kremenčevim peskom odžagajo od nepremične stene večje plasti. Te nato še nadalje razdelijo, jih sklešejo in zbrusijo. Tako dobijo lepe marmornate kose, ki jih prodajajo na domače in tuje tržišče. Seveda pa bi ne bilo prav, če bi mislili, da gre to tako hitro in enostavno, kakor je morda na prvi pogled videti. Čeprav je to bolj težko delo, pa kljub temu zahteva precejšnje število točnih in preračunljivih udarcev. Prav tako moramo upoštevati tudi to, da mnogo tega, kar z je-kleno vrvijo odžagajo s stene, gre v odpadke. Zato je razumljivo, da delavci iščejo predvsem take marmornate sklade, kjer bi bil odstotek odpadlega materiala čimmanjši. Včasih se jim to tudi posreči, drugič pa se je treba zadovoljiti s slabšo kvaliteto.

Kamen je težak. Ta duhoviti rek že od nekdaj kroži med našim ljudstvom. In to velja tudi za marmor, kar bi nam nedvomno potrdili tudi delavci v »Marmoru« Hotavlje. Prav zato, ker so pre-pogosto občutili njegovo težo, so težili za mehanizacijo. Njihove

Takole klešejo marmornate bloke. Udarci za udarcem. Včasih dvignejo svoj pogled in ob enem izmed takih trenutkov jih je fotoreporter presenetil.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Umivalnica v Savi

Na nedavnem občnem zboru košarkarjev Triglava so razpravljali tudi o igrišču, garderobi in sanitarijah. Ker je bilo igrišče v Savi-skem logu zamišljeno le kot začasno, dokler ne bo dograjeno novo na centralnem stadionu, so uredili le asfaltno ploščo, v uti poleg igrišča pa za stlo tudi garderobo. Za umivalnico jim že dve sezoni služi kar Sava, ki pa je spomlad in v jeseni, ko so na sporedu tekmovanja, prav neprijetno mrzla in z zdravje vse prej kot koristna. Letos bi bilo to treba nujno urediti že zaradi tekmovanja, kot je II. zvezna liga, saj taki pogoji se daleč ne zadoščajo. Hkrati pa tako stanje meče slabo luč ne samo na košarkarski klub in športno društvo Triglav, ampak tudi na mesto Kranj, ki ima sicer močno industrijo in značajna finančna sredstva, ne more pa najti toliko denarja, da bi košarkarjem zgradila primerne sanitarije. Tu ne gre toliko za zahtevnost

zbrana vsa slovenska oziroma jugoslovanska elita, med katero bodo tudi vse 3 najboljše Kranjčanke: Plutova, Cadeževa in Knapova. Tekmovanje, ki bo v avli osnovne šole Simona Jenka, se prične v soboto ob 8. uri in bo trajalo do 16. ure, nadaljevalo pa se bo v nedeljo ob 8. uri. — L. S.

UGLEDEN GOST MED KOŠARKARJI
V naši državi se te dni mudi znani ameriški trener Blaine Dowler, ki je prišel na povabilo Košarkarske zveze Jugoslavije. Stiri-najst dni se bo nujil tudi v naši republiki in bo obiskal vse pomembnejše kraje, kjer imajo razvit ta šport. V Kranj bo prišel danes, 7. februarja. Okrajna zveza za telesno kulturo Kranj je poskrbela, da bo na seminarju in treningu več igralcev in košarkarjev iz Kranja, Skofje Loke in Jesenic. Sklenjeno je, da bo trenirjal na pionirje v telovadnici osemletke »Staneta Zagarja« na Planini, člani in članice pa bodo imeli predavanje ob 16. uri v fi-

zikalni dvorani kranjske Gimnazije, trenig pa v telovadnici TTS Kranj. — R. C.

ZA LJUBITELJE JUDO SPORTA
KRANJ (M. Z.) — Judo šport je za Kranjčane pravzaprav še mlada športsna panoga, vendar si je kljub kratkemu času že pridobila lep ugled. Kranjski judo klub Triglav združuje kar lepo število mladih ljubiteljev te športne panoge. Vedno prireja nove tečaje za začetnike in za tiste, ki so se z osnovami juda že spoznali. Pred kratkim so končali s podobnim tečajem. Prav zaradi tega, ker je med mladino za ta šport precej zanimanja, kranjski Triglav spet organizira tečaj za začetnike. Z njim bodo pričeli v četrtek, 15. februarja, ob 19. uri v telovadnici kranjske gimnazije. Vsak, ki se za tečaj zanima — in teh ni malo, se lahko prijavi v pisarni športnega društva Triglav na Titovem trgu v Kranju ali pa pred pričetkom tečaja v telovadnici.